

Broj 37

Prosinac 2006.

G l a s n i k

ALMA MATRIS ALUMNI CHEMICA INGENIARIAE
ZAGREBIENSIS (AMACIZ)

Drage kolegice i kolege, poštovane gospođe i gospodo, dragi prijatelji AMACIZ-a,

Kako će ovaj broj Glasnika izaći u vrijeme kada se već mogu uputiti čestitke povodom Božića i Nove godine, želim od svega srca sve najbolje uz puno zdravlja svima Vama i članovima Vaših obitelji sve najbolje u 2007. godini. To isto želim i našem društvu AMACIZ, svim onima koji nesobično rade za naš AMACIZ, za Glasnik, za sve sekcije - zbor, likovnu, planinarsku, sportsku i inovacijsku. Ovim putem želim zahvaliti i bivšoj upravi AMACIZ-a koja je vrlo uspješno sve vodila i dovela do toga da smo kao društvo poznati i priznati kao najjače AMAC - društvo na našem Sveučilištu.

Vidimo se na Skupštini u veljači 2007.

Vaša nova predsjednica AMACIZ-a

Prof.dr.sc. Jasenka Jelenčić

U ovom broju donosimo:

Riječ urednice

- 2 Alekса Bjeliš, novi rektor Sveučilišta u Zagrebu
- 2 Predstavljamo uspješne kolege: prof. dr. sc. Antun Glasnović
- 6 Prelogova godina Znanstveno-stručni skup "Vladimir Prelog i hrvatska kemija"

Iz rada sekcija:

- 7 Zbor Vladimir Prelog
- 9 Likovna sekcija
- 9 Planinarsko-izletnička sekcija
- 12 Znanstveno-stručni kolokviji
- 14 Iz izvandomovinskih AMAC-а
- 14 Susreti generacija
- 21 Nove knjige
- 22 S Fakulteta
- 23 Osvrti, prikazi
- 25 Glasnik čestita
- 27 Nekrolozi
- 28 Sponzori

Riječ urednice

Evo i jesenskog broja koji će i u elektroničkoj verziji krasiti novodobiveni ISSN. Tako ćemo biti kategorizirani i prepoznati i u virtualnom svijetu. Ovaj će se broj sadržajem nešto razlikovati od prethodnih, jer imamo gosta urednika. To je naš umirovljeni, ali ne i umireni, profesor Emir Hodžić, organizator proslave 50. obljetnice upisa njegove generacije studenata, danas poznatih imena hrvatske znanosti i gospodarstva. Neki od njih svojim će prilozima dati drukčiju dimenziju našem Glasniku. Nadam se da će Vas zanimati, posebice starije generacije koje se redovito sastaju. A možda bude poticajno i za vas mlađe, pokušajte se organizirati, vidjet ćete kako je lijepo susresti se nakon kojeg desetljeća i prisjetiti se studentskih dana i svojih profesora.

Zbog navedenog razloga u ovom broju nema predstavljanja naših zavoda, ali u idućem nastavljamo sa Zavodom za organsku kemiju i Zavodom za anorgansku kemijsku tehnologiju i nemetale. I tako redom, barem do promjene urednika.

O Fakultetu, njegovim streljenjima i mogućnostima, njegovoj prepoznatljivosti i ulozi u akademskoj zajednici razgovaramo s našim dekanom, prof. dr. sc. Antunom Glasnovićem.

Kako naše Sveučilište konačno ima kormilara predstavljamo Vam i novoizabranoj rektoru, prof. dr. sc. Alekstu Bjelišu uz želju da sveučilišni brod vodi sigurno do mirne luke.

U godini posvećenoj nobelovcu Vladimиру Prelogu ni ovaj broj ne može proći bez novih događaja vezanih uz tu veliku obiljetnicu. Donosimo kratko izvješće o znanstveno-stručnom skupu "Vladimir Prelog i hrvatska kemija" koji se održao 12. i 13. listopada 2006. u velikoj predavaonici Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije PLIV d.d.

Naravno, tu su i neizostavne rubrike o radu naših sekcija, osvrti, izvješća s Fakulteta (opet se nitko nije javio s izvješćem o radu svoje institucije), sponsorstva i, nažalost, nekrolozi.

Premda ovo pišem polovicom listopada, ne mogu jamčiti da ćete broj čitati u ovoj godini, jer ovisimo o dobroj volji i raspoloživu vremenu našeg sponzora.

Stoga Vam u ime uredništva već danas želim sretan Božić i uspješnu 2007. Uspjeh želim ponajprije Glasniku i nadam se da će uskoro izlaziti osvježen i zanimljiviji pod okom novoga urednika.

Marija Kaštelan Macan

SA SVEUČILIŠTA

Prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš, novi rektor Sveučilišta u Zagrebu

Aleksa Bjeliš rođen je 2. veljače 1947. u Rijeci. Na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1970. je diplomirao fiziku, magistrirao 1974., te 1978. doktorirao tezom *Strukturne nestabilnosti u jednodimenzionalnim vodičima*. Na Institutu za fiziku radio je 1971. - 88. napredujući u znanstvenim zvanjima i obavljajući rukovodeće položaje (podpredsjednik Znanstvenog vijeća, te vršitelj dužnosti direktora Instituta). Od 1988. je na Zavodu za teorijsku fiziku Fizičkog odsjeka PMF-a, gdje je 2003. izabran u trajno zvanje redovitog profesora. Ubrzo po dolasku na PMF preuzima više rukovodećih dužnosti na fakultetu i Sveučilištu pa je dekan PMF-a 2000. - 2002., član Nacionalnog vijeća za visoku naobrazbu 2001. - 2005. te prorektor za znanost i razvoj Sveučilišta u Zagrebu 2002. - 2006. Za rektora je izabran potkraj listopada 2006. godine. Njegova su znanstvena istraživanja teorijskog karaktera i pokrivaju različite probleme fizike kondenzirane materije, uglavnom u sustavima reducirane dimenzije. Objavio je više od 70 znanstvenih radova pretežito u međunarodno citiranim časopisima.

Poznavajući sposobnosti, sustavnost i upornost profesora Bjeliša uvjereni smo da će naše Sveučilište voditi prema sve višoj kvaliteti.

PREDSTAVLJAMO USPJEŠNE KOLEGE

Prof. dr. sc. Antun Glasnović dekan Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije

Prošla je godina dana od izbora novoga dekana našeg Fakulteta. I, evo očekivanog razgovora koji će čitateljima približiti profesora Glasnovića kao zaljubljenika u Fakultet i svoju struku, ali i kao gorljiva športaša, obiteljskog čovjeka i ljubitelja ljestvica. A iznio je i neke vrlo zanimljive prijedloge o radu AMACIZ-a.

Antun Glasnović rođen je u Zagrebu 6. prosinca 1948. gdje se i školovao. Na Kemijsko-tehnološkom odjelu Tehnološkog fakulteta diplomirao je 1972., na istom fakultetu pod vodstvom prof. M. Hraste magistrirao 1974. i doktorirao 1980. U današnjem Zavodu za mehaničko i toplinsko procesno inženjerstvo radi od 1972. napredujući u zvanjima, da bi 2003. bio izabran u zvanje redovitog profesora.

U nastavnom radu sudjeluje od 1973. kao asistent, a nakon izbora u zvanje docenta (1982.) izvodi nastavu kolegija tehnologije keramike i vatrostalnih materijala, operacije kemijske industrije I i II, tehnološke operacije, fenomeni transporta. Od 1987/88. nositelj je kolegija mehanika fluida, te zatim prijenos tvari i energije, reologija, toplinsko procesno inženjerstvo. Na poslijediplomskom studiju Kemijsko inženjerstvo predaje prijenos tvari i energije i dinamičko modeliranje procesa dubinske filtracije. Bio je voditelj tridesetak diplomskih radova, četiri magistarska rada i triju disertacija.

Aktivno je sudjelovao u radu organa upravljanja Fakulteta, više povjerenstava, te kao predsjednik Sportskog društva "TEHNOLOG" i pročelnik Sportske sekcije AMACIZ-a.

U razdoblju od 1999. - 2001. predsjednik je kemijsko inženjerske sekcije HDKI-a, od 2001. - 2005. godine bio je predsjednik HDKI, a sada je na dužnosti

dopredsjednika. Od prosinca 2002. do 2005. obavljao je dužnost prodekana, a dekan FKIT-a je od 1. listopada 2005.

Živi u skladnom braku i otac je triju kćeri.

Zašto si izabrao kemijsko inženjerstvo kao svoje područje rada?

U početku sam mislio da je to posve slučajno jer nam je u vrijeme dok sam bio student pojma kemijsko inženjerstvo bio nejasan. Naziv kemijski inženjer ili inženjer kemije stavljali smo pod zajednički nazivnik. Među prvima koji mi je ukazao na to, naravno, nakon mog mentora diplomskog rada doc. Marina Hraste (danasa akademik), bio je začudo, prof. Domainko koji nam je predavao ekonomiku industrijskih poduzeća, što mi je bio i zadnji ispit na studiju. Bilo je to u siječnju 1972. na samom ispit u kojem sjećam se njegovih riječi koje je izgovorio jednoj kolegici isprovociran njezinim odgovaranjem: "Pa, vi niste inženjeri kemije, vi ste kemijski inženjeri! Vi ćete voditi kemijske procese! Inženjeri kemije se školuju na PMF-u!" U to vrijeme kemijsko inženjerstvo se stidljivo nametalo, jer nakon utemeljitelja kemijsko inženjerske nastave na KTS-u Rikarda Podhorskog, bila je samo šačica nastavnika koja se bavila istraživanjima iz područja kemijskog inženjerstva. Bili su to docenti Marin Hraste, Darko Skansi, Emil Pajc, Zoran Gomzi je bio asistent, a početkom 1970-ih došle su asistente Stanka Zrnčević, Đurđa Vasić-Rački, a nešto kasnije i ja. U Sisku su u to vrijeme bili docenti Egon Bauman, Juraj Božičević, Ivica Štern te asistenti Žarko Olujić i Želimir Kurtanjek. No, vratit ću se ipak u studentske dane. Tehnološki fakultet upisao sam nakon završene Kemijske tehničke škole koja je u to vrijeme školovala izvrsne kemijske tehničare. Ja sam bio jedan od takvih. Nisam bio odlikaš, ali sam zato "rasturao" u kemijskom i tehnološkom računanju. Starije generacije se dobro sjećaju da su kolegiji Kemijsko računanje i Osnove kemijskog inženjerstva bili kolegiji koje je predavao prof. Ivan Lovreček, dugogodišnji predstojnik Zavoda za anorgansku kemijsku tehnologiju. Budući da su u to vrijeme Hraste i Skansi bili još asistenti, bio je i v.d. predstojnik Zavoda za kemijsko inženjerstvo (danasa Zavod za mehaničko i topilinsko procesno inženjerstvo), tako da su asistenti ova dva zavoda na neki način bili uključeni u nastavu oba zavoda. Ja sam izuzetno volio računati, tema mog diplomskog rada pod mentorstvom Marina Hraste zahtijevala je vrlo dobro znanje matematike i statistike, i ja sam tu video sebe. Pored toga, odrastao sam u obrtničkoj obitelji tako da sam od djetinjstva bio i tehnički potkovani.

Moje je zapošljavanje na Zavodu za kemijsko inženjerstvo na neki način kuriozitet. Naime, moj prvi ispit na Kemijsko tehničkom studiju bio je iz kolegija Kemijsko računanje. Kako sam već naveo taj kolegij mi je savršeno ležao. Pismeni ispit trajao je četiri sata, a ja sam već nakon sat i pol ustao da bih predao zadaču. Kolegica koja je sjedila pored mene

povukla me za vestu i doslovno prisilila da ostanem još na ispitu kako bih joj pomogao. To je primijetio tadašnji asistent Emir Hodžić (danas moj pouzdani suradnik i prijatelj) i rekao mi da predam zadaču, a usput je u zapisniku uz moje ime stavio crnu točkicu. Budući da usmenog ispita nije bilo svi koji su položili ispit predali su indeks za upis ocjene. Svi su indeksi s upisanom ocjenom bili vraćeni osim moga. Sav prestrašen upitao sam zavodsku činovnicu što je s mojim indeksom. Odgovorila mi je da se moram javiti profesoru Lovrečeku. Njegove su riječi bile sljedeće: "Kolega, Vi ste se nepristojno ponašali na ispit. To nije razlog da Vas srušim na ispit, ali umjesto ocjene odličan dobili ste vrlo dobar. Ovakvim ponašanjem ne ćete prosperirati na ovom Fakultetu".

Ovo bi bila i moja poruka, da i neugoda, da ne kažem bol mogu biti poticaj za stvaralaštvo u vrijeme kad se smatra da odrastanje treba biti sretno pod svaku cijenu i da ga treba omotavati lažnim optimizmom.

Što ti je u radu sa studentima najdraže?

Volim raditi sa studentima, bez obzira je li riječ o predavanjima, ispitima, vođenju diplomskih, magisterija ili doktorata, ili pak neobveznom druženju na Tehnologijadama, Sportskim susretima AMACIZA, na proslavama diplomskih. Što staviti na prvo mjesto? Sve ima svoje draži. Ne mogu zaboraviti razdoblje kada sam bio asistent. Bio je to puno neposredniji odnos, bilo da se radilo o kolokvijima i konzultacijama, ili natjecanjima na zagrebačkim Tehnologijadama sedamdesetih i osamdesetih godina upravo minulog stoljeća. I danas najbolje kontakte imam s našim studentima iz mog asistentskog razdoblja. Ipak, mislim da sam najljepše trenutke druženja sa studentima doživio na Tehnologijadama za vrijeme Jugoslavije i danas u domovini Hrvatskoj, na kojima sam se zajedno s njima kao aktivni nogometni i još uvijek stolnotenisac, ili kao vođa ekipe, borio za što bolji uspjeh i plasman našeg Fakulteta. Imao sam tu sreću da sam nebrojeno puta s njima oduševljen proslavljam pobjede nakon dramatičnih utakmica. Nemate pojma koliko oni vole naš Fakultet. Još uvijek, iako su diplomirali prije nekoliko godina, Goga, Deps, Irena, Mrki, Josip i, neka mi se ne zamjeri, ako sam nekoga zaboravio, uzimaju neplaćeni dopust samo da bi opet prisustvovali Tehnologijadi makar i na samo jedan ili dva dana. Mislim da su me studenti prepoznali kao nastavnika koji živi s njima, koji razumije njihove probleme, koji zna što im oplemenjuje studentski život i koji je uvijek dobronamjeran prema njima. Naravno, ne mislim da sam ja jedini koji prihvata studente na taj način. Većina nastavnika isto tako razmišlja, ali možda nisu u prilici da tako neposredno komuniciraju sa studentima kao što je to primjerice Tehnologijada.

U svom dekanskom programu nisi bio revolucionaran, ali kao dekan pokazuješ čvrstinu i odrešitost. Jesi li pobornik polaganih, ali stalnih koraka naprijed?

Što znači biti revolucionaran, a treba postaviti i pitanje koje su posljedice revolucionarnosti?

Da, u svom predloženom programu nisam bio revolucionaran. Povijest govori da oni koji provode revoluciju, sami postaju žrtve sljedeće revolucije. No, naravno to nije razlog moje nerevolucionarnosti. Još kao prodekan sam spoznao, a i svi oni pa i Ti, koji su bili dekani jako dobro znadu da za neke i najmanje promjene treba podrška Sveučilišta i MZOŠ-a.

Daleko sam od toga da vjerujem u revolucionarne metode. Po prirodi sam tradicionalan, vjerujem u neke stare dobre vrijednosti koje ne treba mijenjati zato što je nešto drugo "u modi". U svom sam programu naglasio, da iako ne pripadam mladoj generaciji (zapravo pripadam međugeneraciji), još uvijek učim od starijih, i siguran sam da su Fakultetu potrebni i mladi i stari nastavnici, i da nema napretka bez njihove suradnje. Zanos, polet i ambicija, ali pod istim nazivnikom, iskustvo i mudrost. Kad govorim o stariima i mladima, taj odnos postavljam komparativno, ne nalazeći bolje termine, a zapravo smatram da ljepota, širina duha i pravo autentično znanje nemaju godinu.

Međutim, iako nisam najavio revoluciju, ipak zajedno s prodekanima i svim nastavnicima provodimo nešto novo, a to je studiranje u skladu s Bolonjskim sustavom. Istina, to je još uvijek na neki način hibrid između starog i novog načina studiranja, no mislim da smo zahvaljujući izuzetnom angažmanu svih nastavnika i Uprave Fakulteta na pravom putu. Čvrstina i odrešitost. Pa to mora biti odlika svakog dekana ukoliko želi voditi fakultet, ako želi ostvariti ono što je zacrtao. Oni koji me dobro poznaju znaju da sam osoba koja puno ne "filozofira", već da mi je svojstvena konkretnost i praktičnost. Siguran sam da će svojim stilom vođenja Fakulteta zajedno sa svojim izuzetno kvalitetnim prodekanima profesoricom Vesnom Tomašić i profesorom Stankom Kurajicom postaviti FKIT na mjesto koje mu i pripada u sveučilišnoj zajednici.

Što ti je cilj postići do kraja svoga dekanskoga mandata?

Uz svakodnevne djelatnosti koju uprava obavlja, od prvog dana mojega mandata pokrenuo sam zajedno s prodekanima intenzivne aktivnosti u nekoliko smjera: u svrhu povećanja vlastitih prihoda, ne samo putem znanstvenih projekata koje financira MZOŠ. Neki dan smo dobili podatak da su tehnički fakulteti za svoju djelatnost u 2005. financirani sa samo 31 % od strane MZOŠ-a. Dakle, povećanje vlastitog prihoda je nužnost. Zbog toga smo animirali naše najpoznatije tvrtke, INU, PLIVU, DIOKI, kojima smo ponudili znanstvenu, stručnu i obrazovnu suradnju. Imamo već određenih rezultata i očekujemo da će većina ponuđenih projekata u sljedećoj godini biti i realizirana. Osim toga, iako je Fond za energetsku učinkovitost i zaštitu okoliša raspisao natječaj za stručne

projekte u vrijeme kolektivnih godišnjih odmora, uspjeli smo organizirati znatan broj naših nastavnika te smo prijavili dvadesetak projekata iz područja energetske učinkovitosti i zaštite okoliša. Ono što je izuzetno važno, većinu tih projekata predložili su mlađi nastavnici. U jedno sam siguran. Naši profesori i docenti imaju znanja, ali nažalost to znanje je na neki način pasivno i zbog toga je potrebno napraviti oštar zaokret. Kroz proteklu godinu svoga mandata uvjerio sam se da pojedini fakulteti tehničkog područja izvode stručne projekte koji bi po tematici u potpunosti, ili barem u većem dijelu pripadale našem fakultetu, i na taj način uzimaju kruh. Isto tako uvjerio sam se da, iako su svjesni da ne mogu bez naših ljudi, to nikako ne žele priznati i onemogućuju našu afirmaciju. Poznato je da nam se ne dopušta ulazak u Komoru inženjera i arhitekata, da zbog toga kemijski inženjeri ne mogu stići status ovlaštenog inženjera. Mišljenja sam da se samo agresivnom ponudom stručnih projekata možemo izboriti za status koji nam zasluženo pripada.

Vrlo važno mjesto u afirmiranju našeg Fakulteta pridonosi i organiziranje za našu i međunarodnu javnost atraktivnih skupova. U tom smislu naš je Fakultet bio organizator međunarodnog skupa "Young investigators seminar of analytical chemistry", koji je održan u srpnju u našim prostorima. Na skupu je sudjelovalo više od pedeset mlađih istraživača iz zemalja srednje Europe. U listopadu je održan 9. međunarodni skup "Škola ionske kromatografije", opet u organizaciji našeg Fakulteta. Također u listopadu naš je Fakultet kao suorganizator pod pokroviteljstvom Hrvatskog sabora i MZOŠ-a organizirao znanstveni skup u okviru obilježavanja 100-te obljetnice rođenja nobelovca Vladimira Preloga. Skup je održan u našim prostorima, a na skupu su kao pozvani predavači sudjelovali izravni suradnici slavnog nobelovca, te veliki broj istraživača s fakulteta i instituta. U isto vrijeme FKIT je kao suvoditelj s MZOŠ-om organizirao i radionicu industrijske biotehnologije, i sve su naznake da će se na našem fakultetu ustrojiti Centar za industrijsku mikrobiologiju.

Uz navedene aktivnosti vrlo smo aktivni na Sveučilištu i u Vijeću tehničkog područja, gdje smo stekli određeni autoritet tako da se o našem Fakultetu govori s određenim poštovanjem. Barem je to moj dojam.

Naravno, nisam zaboravio našu osnovnu djelatnost, a to je nastava. Siguran sam da će se novi sustav izvođenja nastave u potpunosti postaviti na noge. Za to su potrebna finansijska sredstva, ali i prostor s kojim neki Zavodi oskudijevaju. U tom smjeru smo također pokrenuli određene akcije na Sveučilištu. To nije jednostavno, cijelovito rješavanje prostora je dugotrajan proces. Nadam se da će u mom mandatu biti izvedene sve predradnje koje će biti osnova za osiguranje prostornih kapaciteta nužnih za uspjeh i kvalitetno izvođenje cjokupne djelatnosti FKIT-a.

Isto tako očekujem da će do kraja moga mandata od Nacionalnog vijeća za znanost biti prihvaćeni svi

predloženi poslijediplomski doktorski studiji za koje za sada imamo samo dopusnice.
Uvјeren sam da ћe se sve to ostvariti.

U AMACIZ-u si aktivан od samih početaka, kao izvrstan bariton u zboru i kao još bolji stolnotenisač i dugogodišnji organizator sportskih susreta. Što te veže uz AMACIZ?

Od malena sam volio glazbu. Još kao osmoškolac svirao sam u tamburaškom zboru, a svirao sam i usnu harmoniku prije nego što sam krenuo u školu. Ali, iznad svega volio sam sport, nogomet na prvom mjestu. Aktivno sam igrao nogomet i naravno stolni tenis. Volio sam igrati rukomet, tenis, dobivao sam i nagrade na šahovskim turnirima. Još kao student organizirao sam malonogometne turnire, gotovo uvijek sam bio predsjednik natjecateljske komisije na Tehnologijadama. Svoje golemo iskustvo s užitkom sam primijenio pri organiziranju Sportskih susreta AMACIZ-a. Ne mogu zaboraviti moje članstvo u pjevačkom zboru. Mislim da bih i danas mogao nabrojati nas trinaest koji su došli na prvu probu zbara. Uspio sam redovito dolaziti godinu i pol, ali sam ipak izabrao stolni tenis.

Po prirodi sam jako nostalgičan i ponovni susret s kolegama, zaboravljenim prijateljima iz studentskih dana budi sjećanja i upotpunjuje moj život. Uz to jako sam privržen našem Fakultetu i izuzetno mi je stalo da se o njemu govori u pozitivnom ozračju. U tom smislu druženje s našim bivšim studentima koji danas nešto znače u domovini i svijetu kroz aktivnosti AMACIZ-a je vrlo dobra prilika za podizanje ugleda FKIT-a. Posebno je važna i ostvarena nemala stručna suradnja koja je proizašla kao rezultat uspostavljenih kontakata.

Misliš li da kao dekan možeš pridonijeti napredovanju AMACIZ-a?

Uvјeren sam da mogu, ne samo s finansijskog stajališta ili omogućavanjem korištenja naših prostora. Iako je AMACIZ najaktivniji među svim AMAC-ima u domovini, vjerujem da se aktivnosti mogu sadržajno proširiti. Međutim, inicijativu ipak treba pokrenuti Upravni odbor AMACIZ-a. Mišljenja sam da treba održati i

sjednice proširenog Upravnog odbora, na koje bi trebalo pozvati poznate osobe iz naše struke, koje bi svojim prijedlozima osvježili naše izvrsno organizirane, ali ipak ustaljene aktivnosti. Ja nemam konkretnog prijedloga. Pada mi na pamet ideja da bi se trebalo povremeno družiti s drugim AMAC-ima. Iako smo im uzor, možda ipak nešto i naučimo od njih.

AMACIZ-ova zlatna ribica želi Ti ispuniti tri želje. Koje?

Drago mi je da AMACIZ ima svoju zlatnu ribicu, što znači da će još niz godina uspješno djelovati. Ako mi je ponuđeno da zaželim tri želje, sa zadovoljstvom ћu ih izreći.

Prva mi je želja da AMACIZ još puno, puno godina ima svoju zlatnu ribicu.

Druga mi je želja da AMACIZ i nadalje vode ljudi kao što је bio professor emeritus Branko Kunst i profesorica Štefica Cerjan Stefanović, jer to je jamstvo da je Društvo koje ima predsjednike takve kvalitete uvijek izvrsno funkcionirati, i da će se sačuvati ravnoteža između znanosti, struke i ljubavi prema umjetnosti, prirodi i športu. Po mom sudu to bi trebala biti odlika svakog pravog intelektualca.

Treća želja? Neka bude za moju dušu.

Potpuno sam siguran, što ne bih poželio. Ništa materijalno jer mislim da me ono ne bi učinilo sretnim. Poželio bih, budуći da sam rođen u Stenjevcu, starom zagrebačkom naselju u obrtničkoj obitelji janjevačkog podrijetla, doslovno i preneseno da se barem u tragovima sačuvaju tradicionalne vrijednosti, da se zaustavi grandomanija, teror automobila i zgrada nad zelenim površinama i dječjim igralištima, jer kako kaže pjesnikinja:

"Kako naći pravi put / kad na raskrižju više nema raspela".

Dragi dekane, u ime uredništva i čitatelja zahvaljujem Ti na iskrenom i pobudnom razgovoru.

Razgovarala:
Marija Kaštelan-Mačan

PRELOGOVA GODINA

Od prošloga broja u kojemu smo njavili program obilježavanja Prelogove godine on se zahukao i donio prve rezultate. U travnju smo popularnim predavanjima i radionicama sudjelovali na Festivalu znanosti u Tehničkom muzeju, uključili se u popularizaciju Prelogova imena i djela među školskom djecom, sa Sveučilištem u Zagrebu dogovorili raspis natječaja za najbolji studenstki rad iz kemije. Nagrada je na Dan Sveučilišta 8. studenoga 2006. dodijeljena Zvonimiru Marijanoviću, studentu KTF u Splitu. Bilo je još mnogo događanja o kojima možete više doznati na <http://prelog.fkit.hr>, a u prikazu slijedi kratak osvrt na središnji događaj ove godine.

Otvorene na FKIT-u (Radno predsjedništvo, G. Karminski-Zamola, A. Glasnović i M. Kaštelan-Macan)

Uspješno održan znanstveno-stručni skup "Vladimir Prelog i hrvatska kemija"

Skup je započeo radom 12. listopada 2006. u velikoj predavaonici Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije pozdravnim riječi prof. dr. sc. Marije Kaštelan-Macan, koordinatorice obilježavanja 100. obljetnice Prelogova rođenja, koja je naglasila da se skup održava u zgradu u kojoj je Prelog djelovao 1935.-1941. i predavonici u kojoj je studente oduševljavao svojim predavanjima. Prisutne je pozdravio i dekan FKIT, prof. dr. sc. Antun Glasnović, nakon čega su se skupu obratili prof. dr. sc. Petar Selem u ime Hrvatskoga sabora, prof. dr. sc. Dražen Vikić-Topić u ime MZOŠ, zamjenik gradonačelnika gosp. Ivan Jelušić, prof. emeritus Antun Tucak i prof. Vlado Luburić iz HKD "Napredak". Skup je otvorio novoizabrani rektor Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Alekса Bjeliš.

Slijedila je uvodna riječ predsjednice Programskog odbora skupa, prof. dr. sc. Grace Karminski-Zamola, nakon čega su održana uvodna predavanja u kojima su predavači K. Jakopčić i D. Sunko vratili sudionike skupa u dane kada je Prelog radio na Zavodu za organsku kemiju Kemijsko-inženjerskog odjela Tehničkog fakulteta u Zagrebu. K. Kovačević je govorio o Prelogu kao učitelju hrvatskih kemičara, obzirom da je Prelog u svoj laboratorij u Zürichu pozivao brojne mlade znanstvenike, koji su se vraćali u Hrvatsku i nastavili

Sudionici skupa u Velikoj predavaonici na FKIT-u

znanstveno raditi na Sveučilištu, IRB-u, odn. Plivinom istraživačkom institutu. Ugledni gosti prof. A. Vasella s ETH (Zürich) i prof. I. Stibor s ICT (Prag) pridonijeli su svojim predavanjima međunarodnoj sastavni skupa. Predavanja su u poslijepodnevnim satima nastavljena izlaganjima Prelogovih učenika V. Šunjica, M. Dumića, M. Žinića i S. Mutaka, danas istaknutih gospodarstvenika i znanstvenika.

Drugi se dan skupa održavao u PLIVI. Svoja su znanstvena dostignuća iznosili istaknuti profesori Sveučilišta u Zagrebu (S. Tomić-Pisarović, M. Šindler, G. Karminski-Zamola, M. Mintas, V. Rapić, O. Kronja i B. Zorc) te vodeći znanstvenici s IRB (M. Eckert-Maksić, K. Mlinarić-Majerski i Š. Horvat) koji vode zapažene projekte iz organske kemije.

Završni dio skupa pripao je mladim, već afirmiranim organskim kemičarima, dobitnicima Nagrade "Vladimir Prelog" (G. Kragol, A. Avdagić, L. Tomašković, I. Piantanida i N. Basarić) koji su izlaganjima potvrdili svoju reputaciju.

Sudionici skupa iskazali su svoje zadovoljstvo organizacijom i ugodnim ozračjem, a organizatori su im omogućili da pogledaju izložbu "Vizonari kemijsko-inženjerskog studija" na kojoj je, uz ostalo, izložen dio Prelogove ostavštine, te da se opuste i uživaju na svečanom koncertu Akademskog zbora "Vladimir Prelog" i mlađih opernih pjevača, stipendista HKD "Napredak" u Muzeju Mimara.

IZ RADA SEKCIJA

U ovom broju *Glasnika* želimo vas obavijestiti o aktivnostima koje su bile zasjenjene veoma uspješnim Svečanim koncertom i događajima oko obilježavanja 15 godina postojanja Zbora, a dogodile su se kronološki prije samog koncerta, važnim događajima i nastupima nakon Svečanog koncerta, te najaviti nastupe koje planiramo.

Pregled i osvrt na aktivnosti Akadem-skog zbora Vladimir Prelog

Na početku nove sezone pomalo se teže prisjetiti onoga što smo sve "o(t)pjevali" u protekloj sezoni, pogotovo kada je vrhunac te sezone nešto tako veliko kao Svečani koncert povodom obilježavanja 100. godišnjice rođenja Vladimira Preloga i obilježavanja 15 godina od osnutka. Stoga sada koristim prigodu da podsjetim na nekoliko događaja koji su prethodili Svečanom koncertu a nisu do sada bili spomenuti u *Glasniku* iako nisu manje vrijedni, a poslužili su i kao svojevrsno ugađanje glasova kako bismo na Svečanom koncertu bili gotovo savršeni.

Tako smo 16. prosinca 2005. u Sisku u Glazbenoj školi "Fran Lhotka" održali dobrotvorni koncert na poziv Društva Danica, s kojim održavamo prijateljske veze još od samog osnutka. Na repertoaru su bila djela Banchieriјa, Passeraua, Saint-Saensa, Požgaja, Brucknera, Starca, Fia i Uhlika. Kritike publike, zapravo trebala bih reći pohvale publike, saslušali smo nakon koncerta uz zakusku i druženje koje su priredili članovi Društva Danica na čemu im uistinu zahvaljujemo. Na tom smo se druženju prisjetili i prvih koncerata nakon osnutka Zbora u onim ratnim godinama, među njima i zajedničkog koncerta s Društvom Danica davne 1993.

Kasnije smo se od srca uključili u još jedan humanitarni projekt kada smo u nedjelju, 12. veljače 2006. u 20 sati u Svetištu Sveta Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu sudjelovali na humanitarno-zahvalnom koncertu za obnovu izgorjelog doma istaknutog glazbenika Vitomira Ivanjeka u organizaciji Svetišta Sveta Mati Slobode i pod pokroviteljstvom Gradske skupštine Grada Zagreba. Osim nas na koncertu su nastupili i članovi glazbene obitelji Ivanjek, Vitomir, Ivan, Ines i Boris, te Sandra Bagarić, Andelko Krpan, Dalibor Cikojević, klapa "Sagena", Tereza i Marta Babić, Muški zbor "Jarunski dečki", Vokalni ansambl "Mater Libertatis", Isztvan Römer i Boris Krasovac.

Slijedio je uspješni Svečani koncert, središnji događaj sezone detaljno opisan u prošlom *Glasniku*, kao i snimanje CD-a. Moramo priznati da nas raduje što još i sada slušamo pohvale, kao i zahtjeve za novim tako lijepim koncertima.

Do ljetnih praznika i zasluzenog odmora, osim spomenutog snimanja CD-a, nismo se uljuljkali na zasluzenim lovorkama, već smo 7. svibnja 2006. sudjelovali

Crkva u Frohnleitenu u kojoj su održani misa i koncert

na "29. susretima zagrebačkih glazbenih amatera" otpjevavši: Ave Verum Corpus Camille Saint-Saënsa i V megli Andelka Klobučara.

20. svibnja 2006. gostovali smo u Austriji, u Frohnleitenu, gdje smo sudjelovali u Misnom slavlju otpjevavši slijedeće skladbe W. A. Mozart: Ave Maria, R. Matz: Misa u čast Sv. Katarine, A. Bruckner: Afferentur regi, C. Saint-Saëns: Ave verum corpus, J. Požgaj: Laudate Dominum. Nakon Mise održali smo i kratak koncert, nastavivši u sakralnom duhu pjesama: I. pl. Zajc: Ave Maria, G. F. Händel: Cantorum iubilo, J. Arcadelt: Ave Maria, D. Bortniansky: Iže heruvimi, K. Odak: Svrši stopi moje. Nakon Mise i koncertnog dijela kratko, jer bilo je već kasno, a čekao nas je peterosatni povratak kući, družili smo se u prostorijama samostana crkve "Pfarrkirche Maria Himmelfahrt" i uživali u gostoprимstvu patera Oreča i župljana tog pitoresknog austrijskog gradića.

Sad se gotovo može reći da tradicionalno sezonu zatvaramo početkom srpnja pjevajući na promociji FKITA, pa smo tako i ove godine za naše mlade kolege s veseljem uveličali dan kada su dobili službenu Diplomu za uspješno završen studij. Osim državne himne "Lijepa naša" i studentske himne "Gaudeamus igitur", otpjevali smo i "Dobra večer ružo moja" i "U našeg Marina" Dinka Fia, zaokruživši tako još jednu sezonu. Rastali smo se otisavši na zaslužen ljetni odmor uz dogovor da se ponovno okupimo u rujnu kako bismo nastavili s radom.

Tako je i bilo, u rujnu, malo po malo, kapali smo na probe. Naime zbog prekrasnog vremena u rujnu i listopadu neki pjevači - "sretnici" produžili su ljetne praznike i izbjivanje iz Zagreba. Drugi možda manje sretni, ali zato željni pjevanja i druženja, uvježbavali su repertoar za predstojeći Koncert u Mimari, koji je održan nakon dvodnevнog Znanstveno-stručnog skupa, a vezano uz "Prelogovu godinu", manifestaciju koju povodom 100. godišnjice rođenja hrvatskoga nobelovca Vladimira Preloga, organizira Fakultet kemijskog inžinerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, uz suorganizatore Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti, Institut Ruder Bošković i PLIVU d.d. te pod pokroviteljstvom UNESCO-a i Hrvatskog sabora. Pred punom dvoranom muzeja Mimara u petak 13. listopada 2006. izведен je bogati program, u kojem su osim Zbora i naših prijatelja solista, nastupili i stipendisti HKD Napredak.

Početkom listopada dobili smo i službeno mišljenje Stručne komisije, potpisano od članova komisije Dinka Fia i Josipa Magdića, o našem nastupu na ranije spomenutim "29. susretima zagrebačkih glazbenih amatera".

Citiram:

"Lijepi i dobro impostiran, mekan ton i u pianu i u forte-u zaobljen. Jasna dikcija, dobro vodene duge fraze, osobito dobra dionica soprana. Alti imaju prizvuk u forte-u. Basova je malo pa nisu baza akordima. Jednostavan, ali uvjerljiv početak, mjestimično nes-

ložan, kasnije u kromatici dosta izazovan nastavak, ipak je ostvaren dobrom i upečatljivom interpretacijom.

Klobučareva skladba svježe i znalački koncipirana postigla je vrlo dobar efekt i odlično je interpretirana, što nije pokolebala niti mjestimična nesložnost ili nesigurnost u intonaciji. Da je malo više basova, to bi znatno pripomoglo zvuku. Vjerujemo da će zbor povodom 100. obljetnice od rođenja V. Preloga iskoristiti priliku da se stabilizira i kreće većim uspjesima. Dirigentica vrlo precizno vodi zbor s minimalnim pokretima i u skladu s partiturom."

Uz pohvale naše vrijedne i zahvalne publike koja nas stalno prati ovakve konstruktivne kritike i pohvale samo su dokaz kvalitetnog rada i upornosti naše dirigentice IVE Juras, kao i zalaganja i volje svih nas pjevača amatera koji još učimo i pokušavamo savladati sve tehnike i trikove "pjevačkog zanata". Kvaliteta pjevanja ne ovisi najviše o glasnicama, kako bi mnogi pomislili jer iako su nam „grla“ dobra često nam koncentracija popušta pa ne stignemo misliti da kada "idemo prema gore" moramo pjevati "daleko", pogotovo kad su polotonovi u pitanju, ili kad se spuštamo, to mora biti "blizu" inače zvuči "falš" i "kaj god". Naravno da i vrijeme ima utjecaja, tako kad je vani "južina" mi stalno "padamo", pa ženski glasovi (soprani i alii) znaju dobiti kritiku "niske ste", basi bi pjevali u svom, malo sporijem i otegnutijem ritmu, ali zato su nam malobrojni tenori i tenorese najveće blago i najvredniji članovi zbora jer kad i jedan tenor ne dođe na probu, već četvrtina dionice nedostaje, a tako je dosta teško pjevati i učiti.

Ove zadnje retke pišem kako bih potaknula sve vas da nam se pridružite, jer osim onoga što se čuje i vidi na koncertima, nastupima i putovanjima, na probama se osim ozbiljnog rada često i počastimo ićem i pićem jer razlozi su mnogobrojni - rođendani, rođenja djece (rijede), unuka (često), vjenčanja i slično. Za sve one koji ne znaju probe se održavaju, službeno, ponедjeljkom i četvrtkom od 19 sati, u Velikoj predavaonici FKITA na Marulićevom trgu 20. Doduše za dolazak na probu bolje se prvo informirati na tel. 098 92 86 911 jer zbog obaveza dirigentice koji put imamo probe van uobičajenih termina.

Kako bih vas dodatno potaknula na pridruživanje Zboru navodim samo neke planove iz programa za slijedeće razdoblje. Gostovanja u Sisku, Karlovcu, Godišnji koncert u veljači, promocije FKIT, sudjelovanje na natjecanjima. O svim tim događajima i nastupima moći ćete čitati u idućim brojevima Glasnika.

Sonja Kataneć Franković

Likovna sekcija

Plakat izložbe Gordane Karlović

Likovna sekcija je i ove godine radila prema predviđenom planu. Članovi koji su završili tečaj slikali su slobodne teme: mrtvu prirodu, pejsaže prema skicama izrađenim u prirodi, kao i studiju ljudskog lika, uz stručnu pomoć prof. Forenbachera. Polaznici tečaja radili su prema programu, studije olovkom i ugljenom, te vodenom bojom i temperom. Nakon ljetnog odmora slikanje se nastavlja. Promjenili smo termin našeg okupljanja, zbog obaveza prof. Forenbachera, tako da se sastajemo srijedom u isto vrijeme, umjesto četvrtkom. Još smo puni dojmova s ljetovanja na moru pa su i slike na tu temu najbrojnije. Ljetni odmor za nas slikare znači više uživanja u slikanju u prirodi i skiciranje motiva za buduće slike. No već se javljaju i jesenji motivi, suho lišće i bogatstvo plođova.

Pojedini članovi Sekcije sudjelovali su u radu likovnih kolonija u dobrotvorne svrhe, na koje smo sve više pozivani. Tako smo sudjelovali u radu likovne kolonije u Zagrebu, u Sv. Petru Orešovcu kod Križevaca za obnovu crkve, u radu likovne kolonije koju je organiziralo Gornjogradsko dobrotvorno i kulturno društvo "Lipa" iz Križevaca, te likovne kolonije u Petrinji i Topuskom.

Također smo bili aktivni u izlaganju naših radova u raznim galerijama. Imali smo dvije skupne izložbe. Jednu u našoj Galeriji AMACIZ i jednu u Starogradskoj vijećnici u okviru II. Smotre likovnog stvaralaštva amatera grada Zagreba.

Pojedini članovi Likovne sekcije izlagali su u sljedećim galerijama:

Danka Šalek, skupna izložba slika HLD-a, Kaffe Galleria "Frank", 16.veljače - 1. ožujka 2006., te skupna izložba slika HLD-a, Galerija Chromos, 21.-28. veljače 2006.

Jasna Mišković, samostalna izložba slika u Galeriji AMACIZ, 4. svibnja - 15. lipnja, te samostalna izložba slika u Knjižnici Tina Ujevića, 7. - 30. lipnja 2006.

Vera Glavić, samostalna izložba slika u Galeriji "Montenegrina", od 8. - 29. lipnja 2006.

Božena Šanti, samostalna izložba slika u Galeriji "Šoto" u Dugoj Resi od 7. - 21. travnja 2006.

Gordana Karlović, samostalna izložba slika u Galeriji AMACIZ, od 4. -31. listopada 2006.

Teresa Surla, samostalna izložba slika u Gradskoj knjižnici u Zagrebu, povodom Dana Republike Poljske, 9. listopada 2006.

Silverija Prpić, skupne izložbe u Petrinji, Hrvatskoj Kostajnici, Sisku i Varaždinu.

Tu su još i posjeti izložbama slika naših poznatih slikara i donacije slika u dobrotvorne svrhe pa smo uglavnom zaokružili našu djelatnost za ovu godinu. Nadamo se i dalje uspješnom radu i još uspješnjem, jer imamo nove učenike, naše nove nade.

Vesna Hrust

Planinarsko-izletnička sekcija

Dragi planinari i izletnici AMACIZ-a!

Nakon zime na Petehovcu s proljećem krenuli smo opet u planine. Prvi proljetni izlet, a zapravo naš drugi izlet u 2006. vodio nas je na južne obronke Ivanšćice - od Lobora do Belca. Ivanščica, najviša zagorska planina, samo je malo viša od Medvednice a na svojim obrovcima skriva i otkriva mnogo više gradina, utvrda i dvoraca nego naša Zagrebačka gora.

Putevi i staze po Ivanščici su mnogobrojne a mi smo se uputili na južnu stranu. Autobus nas je ostavio u centru Lobora kod crkve, pa smo nakon jedne ugodne kavice žustro krenuli strmo desno uzbrdo. Kada smo dohvatali zaravnjeni dio pogled je postao prekrasan. Između nas i crkve Marije Božje Gorske duboki je klanac kroz koji vodi asfaltirana cesta prema Golubovcu i dalje prema Lepoglavi. To je treći prođor kroz Ivanščicu od istoka, Paka-Belski Dol-Golubovec. Svaki od tih prodora - kroz koje su vodili putovi u smjeru sjever-jug -nekad je nadgledala barem jedna utvrda. Mi smo kretali prema jednoj od njih - Pustom Lboru. "Pusti Lbor nalazi se 3 km sjeverno od naselja Lbor, na vrhu omanjeg ali zaklonjenog brda, na 591 m nadmorske visine. Svojim je položajem Lbor štitio kolni prolaz kroz zapadni dio gorskog masiva i prijelaza prema Lepoglavi. Inače to je najmanji i najzapadniji zamak izgrađen na Ivanščici. Upravo njegova nepristupačnost i zbijenost veličina svjedoči o velikoj starosti te činjenici da je građen u vrijeme kada su obrambene vrijednosti mnogo više značile od udobnosti. Lbor se prvi put spominje

1244. kao posjed, a 1259. kao utvrda koju hrvatsko-ugarska kraljica Marija oduzima plemiću Puchnu, sinu Urbana, i poklanja varaždinskom županu Mihajlu. Početkom 14. st. kao vlasnik spominje se Thomas Noger. O njemu je kao o Crnom Tomi Loborskem do danas sačuvana legenda u loborskem kraju, a u svojim ga djelima spominje i Marija Jurić Zagorka". Oni koji žele pročitati više o utvrdi Pusti Lober Branko Nadilo na stranicama časopisa *Gradevinar* na adresi <http://www.casopis-gradjevinar.hr/dokumenti/200312/7.pdf> piše vrlo zanimljivo o Ivanščici i njezinim gradinama.

Ispod same gradine nalazi se planinarski dom na Majeru gdje smo se prvi puta odmorili, malo prezalogajili iz ruksaka i utažili žđ. Dom je opskrbljen pićem, otvoren je vikendom a domom upravlja HPD "Oštac" iz Zlatara.

Put nas je dalje vodio kroz šumu dobrom stazom do ruševina Belecgrada gdje se na livadi ispod utvrde nalazi planinarski dom kojim upravlja HPD "Belecgrad" iz Zlatara. "Zamak Belecgrad građen je kao dio lanca utvrda na južnim obroncima najveće zagorske planine i smješten je približno 3 km sjevernije od sadašnjeg naselja Belec na izdvojenom stjenovitom vrhu (po kojem je dobio ime) visokom 580 m.

Posebno su strme sjeverna i istočna padina brda na kojoj je utvrda izgrađena, a južne su tek neznatno blaže. Stoga je pristup ruševinama utvrde moguć jedino s nešto blaže zapadne strane".

U planinarskom domu pojeli smo dogovoreni grah i nakon malo dulje stanke nastavili smo prema Belcu. Zagorsko mjesto Belec najpoznatije je po baroknoj crkvi Majke Božje Snježne koju smo pri povratku posjetili. "Podigla ju je Elizabeta Keglević. Nepravilno svetište i proporcije lade svjedoče o prvoj građevini s gotičkim temeljima. Građevina je 1739. barokizirana kada su prigradene kapela i sakristija. Uz zapadno je pročelje podignut visoki zvonik. Uokolo crkve nalazi se cinktura s lukovima i arkadama. Vrhunac je crkve unutrašnjost gdje zidne slike i pozlaćeni inventar tvore bogati barokni ambijent. Vrijedne je slike oko 1740. izradio poznati pavlinski slikar Ivan Ranger. Župnu je crkvu u Belecu gotovo cijelo stoljeće podizalo hrvatsko plemstvo koje je tako izgradilo sebi spomenik prije vlastita nestanka. Raskošnu i umjetnički dragocjenu crkvenu opremu dali su izraditi plemići Bedeković, Čikulin, Kunek, Patačić, Puc i Vojković". Oni koji žele pročitati više o utvrdi Belecgrad i crkvi Majke Božje Snježne u Belcu neka pogledaju stranice časopisa *Gradevinar* na <http://www.casopis-gradjevinar.hr/dokumenti/200401/6.pdf> autora Branka Nadila.

Naš sljedeći izlet bio je na Sv. Geru u Žumberak. Opet smo imali sreće, vrijeme je bilo lijepo, a kraj prekrasan. Uz ne previše puhanja popeli smo se do kapelice Sv. Ilike na Geri. Uz kapelicu Sv. Ilike nalaze se ostaci još jedne kapelice, Sv. Gere. Državna granica između Hrvatske i Slovenije prolazi samim vrhom. Na povratku smo opet imali priliku jesti planinarski

grah (koji obožavam) u planinarskom domu "Boris Farkaš" u Sekulićima. Bio je to još jedan uspjeli izlet. Ako vam se izlet svidio i želite o Žumberku pročitati više pogledajte članak Nenada Buzjaka u časopisu *Meridijani* na adresi <http://www.speleo-klub-samobor.hr/clanci/ZUMBERAK.pdf>.

Do vrha puni

Nakon još jednog izleta na Velebit u lipnju, počeli smo planinariti već u rujnu. Naš treći, sada već tradicionalni, uspon na Snježnik, za razliku od prva dva, bio je nagrađen lijepim vremenom. Snježnik se smilovao nama upornim namjernicima i dočekao nas osunčana čela. Prekrasan ranojesenski dan i naš autobus pun do zadnjeg sjedala. Za mene vrlo rijetko zadovoljstvo. Nakon ugodne vožnje do Platka i kratkog zadržavanja u Malom domu uz jednu kavu i mali zalogaj, najveći je dio grupe krenuo put Snježnika. Do raskrižja puteva za Snježnik, kroz Grlo i preko Hrpta, ide se kolskim putem uz dva kraćenja kroz šumu. Mi smo krenuli kroz Grlo i znali smo da nas pred kraj čeka vrlo strm uspon livadom ispod doma. Penjući se već smo vidjeli da dio krova na domu nedostaje i bilo nam je jasno da ništa nije učinjeno za spas tog jedinstvenog objekta. Popevši se do doma konačno smo vidjeli more, premda vidici nisu bili tako bistri kako se moglo očekivati za sunčana dana nakon bure na Kvarneru. Vrijeme se opet počelo kvariti, ali mi smo se ovaj puta ipak popeли za lijepa vremena. Na moje beskrajno zadovoljstvo.

Pred ciljem je najstrmije

Vrh Snježnika

Slijedeći izlet planiram na Učku, u studenom. Autobusom do Poklona i zatim do vrha Vojak na kojem se nalazi kamena kula. Ako budemo imali sreće vidjet ćemo cijelu Istru kao na dlanu.

Do sljedećeg izleta

Stijena
Rascvala se visoko
Pod oblacima i
pod putevima ptica.
Zudila sam žarko
osjetiti njezino bilo
pod nogama.
Vidjeti što ona vidi
slušati što ona sluša
uzdisaje vjetrova
sa krilatim stvorovima.
Želja me vukla gore
uvijek dalje, uvijek više,
dok je nisam osjetila
pod dlanovima.
Njeni su vidici postali moji.
Gledala sam što ona gleda
vjekovima.
Stjene poput nje
bijele i oštре u svojim
gnjezdima od borova.
Plave daljine oduzete snovima.
Dok sam tako stajala očarana
raširenh ruku
Stijena me osjetila
duboko u svom korjenju.
Stajale smo jedan časak
svaka u svom svijetu
sa spoznajom vječnosti.
Ponjela sam je sa sobom.
Jednu od njenih duša
mudru, nježnu i prozračnu,
da me veseli
u sivim danima
moga kratkog postojanja.

Vesna Hrust

Velebit, Gacka i cipele

Izlet na Velebit - Premužićeva staza, tko bi odolio. Vraćamo se sa odmora na moru usred tjedna samo da ne propustimo dugo priželjkivani Marijin izlet na Velebit.

I krenuli smo: pun autobus planinara - izletnika, prekrasno vrijeme, za uvod Otočac i izvor Gacke. Nije Gacka bez razloga opisana kao predivna, fascinantna rijeka. Nismo doduše lovili pastrve, već ih samo slasno jeli, no pogledi na izvorišta, obnovljeni i za turizam prilagođeni mlinovi ostaju zauvječ u sjećanju (pa makar i uz pomoć memorije fotoaparata). Sama rijeka srećom još nije, ali Gacko polje je platilo danak napretku. Nedavno je onuda prošao autoput, a kao uspomena na njegovu izgradnju u nizu dvorišta su parkirani stari, čini se neupotrebliivi kamioni ili radni strojevi.

No mi smo to nastojali ne vidjeti. Prespavali smo u naprednom ličkom selu Krasnu, u svakim posjetom sve boljem hotelu i u nedjelju krenuli na željeni Velebit.

Premužićeva staza na Velebitu

Autobusom do Zavižana nije bilo teško. Tko se nije osjećao spremnim za sedmosatnu šetnju do Alana ostao je u autobusu, a mi ostali, orni da provjerimo svoje mogućnosti krenuli smo na Premužićevu stazu s koje nema povratka kraticom. Za svaki slučaj "pratnja na začelju", g. Vlado, pregledao je i opremu. Željnine su cipele dobole pohvalu: prave su i ne mogu biti bolje.

Krenuli smo - dva smo sata uživali u vidicima i šumama Premužićke. I onda glas iz kolone: s ovim cipelama nešto nije u redu, otpada đon. Išlo je to brzo, za desetak minuta stanje je već bilo alarmantno. Spas je bio u zavoju prve pomoći i rezervnim žnirancima kolegice Tereze. O povratku nema ni govora, autobus je otišao i lunja Velebitom.

Bili smo hrabri do Rossijeva skloništa. Tri minute iza njega otkazala je i druga cipela. Njen đon je potpuno otpao. Opet je pomogao "ferbant", uskočili su solidarno nepoznati mladi planinari s tri metra tankog neuništivog užeta. Mora držati. Hvala i svatko na svoju stranu.

Držalo je čak oko pet minuta, pa se pomaklo, pa veži ponovo i ponovo i ponovo svake tri do desetak minuta.

Ljepote Velebita i Premužićeve staze? lako nismo uživali punom mjerom nezaboravni su pogledi na naše plavo more, sure stijene, vrtače sa snijegom i dražesne velebitske cvjetice.

Na Alan smo stigli među zadnjima, ali ne i zadnji. U međuvremenu naši su požtrvovni kolege organizirali "ekipu za spašavanje" s tenisicama. Mi smo malo zabisali, išli smo dužim putem, pa nas nisu našli, ali trud im pamtimo sa zahvalnošću. Tako je to kad na Velebitu ni mobiteli ne rade.

Za utjehu smo se na povratku nagradili izvrsnim krasnarskim sirom. A Velebit nam neće pobjeći. Idemo opet!

Nastradale cipele

Željka i Želimir Kovačević

Znanstveno-stručni kolokviji

U proteklom razdoblju nastavljeno je kontinuirano održavanje znanstvenih kolokvija. Osobito nam je dragو što su u naš znanstveni kutak, već drugu godinu za redom došli i naši studenti završne godine studija. Ove su godine na Tehnologijadi održanoj u Šibeniku od 7. - 13. svibnja 2006. osvojili prvo mjesto u znanstvenom radu, pa koristimo priliku da im čestitamo na zapaženom uspjehu.

I nadalje stoji poziv svim članovima i prijateljima AMACIZ-a da se uključe u rad znanstvenih kolokvija, kako bi i na taj način doprinijeli proslavi obilježavanja 100. obljetnice rođenja nobelovca Vladimira Preloga.

Pregled kolokvija, tema i sadržaja, održanih od travnja do listopada 2006.

Dr.sc. Sandra Babić
(FKIT, Zagreb) 24. travnja 2006.
"Farmaceutici-nova zagađivala u okolišu"

Autorica nas upoznaje s problemom farmaceutika u okolišu, kojima se donedavno nije posvećivala velika pozornost jer se smatralo da nisu štetni za zdravlje i okoliš. Međutim, danas se ubrajaju u skupinu tzv. "novih" zagađivala za koja ne postoji zakonska regulativa o njihovom ispuštanju u okoliš. Farmaceutici dolaze u okoliš na različite načine, a većina postojećih postrojenja za obradu otpadnih voda nije projektirana za uklanjanje takve vrste zagađivala i veliki dio farmaceutika prolazi kroz postrojenja i ispušta se u vodotokove. Autorica iznosi rezultate istraživanja novorazvijenih metoda određivanja pojedinih skupina farmaceutika i napominje kako je potrebno uložiti još dosta napora kako bi se te metode usavršile u smislu osjetljivosti i selektivnosti, posebice za vrlo složene matrice poput otpadnih voda i sedimenta.

kontakt adresa: sbabic@fkit.hr

Mr.sc. Davorka Pajc-Liplin
(Pliva, Zagreb) 22. svibnja 2006.
"Kvaliteta u farmaceutskoj industriji"

U uvodnom dijelu izlaganja autorica iznosi važnost uspostavljenja sustava upravljanja kvalitetom u skladu sa zahtjevima dobre proizvođačke prakse (DPP) kao preduvjeta i potrebe svake uspješne farmaceutske tvrtke. Za DPP je karakteristično da propisuje sustav kvalitete koji obuhvaća organizaciju, osoblje, dokumentaciju, prostore, zgradu, prostorije, opremu, proizvodnju, kontrolu kvalitete, samoinspekciju, konstantnu edukaciju, te reklamacije i povlačenje proizvoda. Napominje da je validacijska filozofija definirana u Plivinom poslovniku kvalitete te da je za postizanje cilja koji će rezultirati dokumentiranom evidencijom o provedenim validacijskim aktivnostima, važno detaljno planiranje i umreživanje svih validacijskih aktivnosti.

kontakt adresa: Davorka.Pajc-Liplin@pliva.hr

Dr.sc. Nataša Novak Tušar
(National Institute of Chemistry, Slovenia)
5. lipnja 2006.

"Hierarchical silicates from ordered zeolitic building units"

U predavanju mlada znanstvenica iznosi zanimljiva istraživanja funkcionalizacije zeolita prijelaznim metalima, koji zbog svoje specifične strukture nalaze široku primjenu kao katalizatori u oksidacijskim procesima. Autorica predstavlja rezultate istraživanja mezoporoznih silikata koji nisu tako katalitički efikasni kao mikroporozni silikati te iznosi različite pristupe kojima se nastoji riješiti taj problem. Jedan od načina je pripreva hijerarhijskih silikata. Zeoliti su dobro organizirani sustavi, jednolikih pora i šupljina te predstavljaju gotovo idealne matrice za uvođenje nanočestica kao što su prijelazni metalni oksidi. U izlaganju su prikazani primjeri sinteze i karakterizacije titanom funkcionaliziranih hijerarhijskih silikata.

kontakt adresa: natasa.novak@ki.si

Ivana Franjić, Sunčica Kuzmić, Margareta Horvat, Mirela Kalšan, Martina Kirinčić, Mario Šokčević, Ivana Šoljić

(studenti FKIT-a, Zagreb) 12. lipnja 2006.

"Naši mladi na Tehnologijadi"

15-minutnim izlaganjima studenti Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije, predstavili su radove s kojima su sudjelovali na 10. Tehnologijadi, održanoj u Šibeniku od 7. - 13. 05. 2006. U nastavku je dan popis autora, mentora i tema pojedinog izlaganja.

Ivana Franjić, Sunčica Kuzmić (mentor: Dr.sc. Ante Jukić, doc.)

Utjecaj polimernih smjesnih dodataka na svojstva mineralnih mazivih ulja

Margareta Horvat (mentor: Dr.sc. Marija Šindler, red. prof.)
Primjena svjetla u sintezi hetero-policikličkih struktura

Mirela Kalšan, Martina Kirinčić (mentor: Dr.sc. Jasna Prlić-Kardum)

Utjecaj brzine hlađenja na proces kristalizacije K_2SO_4

Mario Šokčević (mentor: Dr.sc. Mladen Mintas, red. prof.)
Sinteza novih c-5 supstituiranih pirimidinskih derivata l-askorbinske kiseline

Ivana Šoljić (mentor: Dr.sc. Ljubica Matijašević, izv.prof.)
Proračun i analiza hladnjaka nitroznog plina pri proizvodnji nitratne kiseline

kontakt adresa: mlesko@fkit.hr

Prof.dr.sc. Luis Alberto Avaca, (Instituto de Química de São Carlos, Brazil) 6.rujna 2006.

"Chronoamperometric determination of the antioxidant capacity. The cerium reducing antioxidant capacity (CRAC) assay on boron-doped diamond electrodes"

Autor iznosi CRAC (cerium reducing antioxidant capacity) analizu kao važan test za direktno određivanje antioksidativnog kapaciteta čistih spojeva ili kompleksnih matrica. Iznosi kako mjerena FRAP analize, primjenom Fe^{+3}/Fe^{+2} sustava daju dobre rezultate određivanja antioksidativnog kapaciteta askorbinske kiseline i soka od naranče, međutim ovaj test nije odgovarajući za druge antioksidante. Autor predstavlja rezultate mjerena primjenom Ce^{+4}/C^{+3} para vezanog s dijamantnom elektrodom uz primjese bora (BDD), kao odgovarajuće metode za dobivanje reproducibilnih rezultata antioksidativnog kapaciteta, te ukratko opisuje elektrokemijska svojstva BDD elektrode.

kontakt adresa: avaca@iqsc.sc.usp.br

Plan održavanja kolokvija od studenog 2006. do veljače 2007. g.

<http://www.fkit.hr/hrvatski/osnovno/amaciz/amaciz.htm>

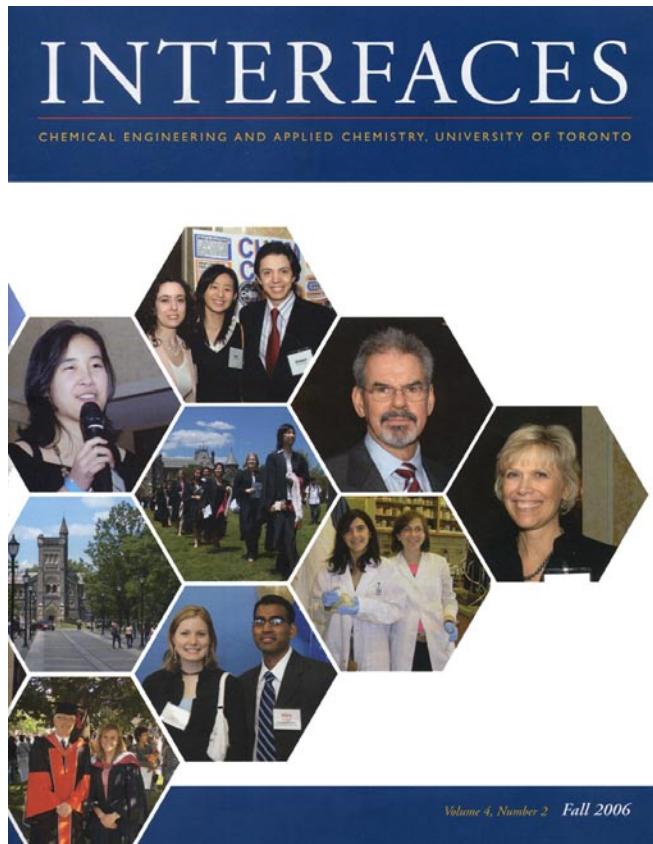
Predavač	Mr.sc. Mario Šiljeg (Vodotehnika d.d., Zagreb)
Tema	"SLOŽENI TRETMAN PITKE VODE"
Datum	27.11.06.
.....
Predavač	Dr.sc. Lahorija Bistričić, doc. (FER, Zagreb)
Tema	"VIBRACIJSKA DINAMIKA ADAMANTANA"
Datum	04.12.06.
.....
Predavač	Dr.sc. Jelena Macan (FKIT, Zagreb)
Tema	"HIBRIDNI POLIMERNI MATERIJALI PRIPRAVLJENI SOL-GEL PROCESOM"
Datum	22.01.07.
.....
Predavač	Dr.sc. Antonio Šiber (Institut za fiziku, Zagreb)
Tema	"ARHITEKTURA BUCKMINSTERA FULLERA U VIRUSIMA I FULLERENIMA"
Datum	19.02.07.

Voditeljica kolokvija:

Mirela Leskovac

IZ IZVANDOMOVINSKIH AMAC-a

INTERFACES - časopis Odjela za kemijsko inženjerstvo i primijenjenu kemiju Sveučilišta u Torontu

Dobrotom V. Petranovića, našega alumnija iz Kanade, u ruke su mi dospjela dva broja toga časopisa koji obrađuje zanimljive teme iz rada Odjela, ali je namijenjen širokom čitateljstvu (tiska se u 5000 primjeraka!), posebice fakultetskim alumnima.

Osim riječi predstojnika Odjela koji iznosi svoje gledište na razvoj odjela tu je mnogo zanimljivih vijesti o studentima diplomskog i doktorskog studija, među kojima je i Jeff Buttle dobitnik brončane medalje u klinanju na zimskoj olimpijadi koji se uz športsku karijeru odlučio istim žarom posvetiti kemijskom inženjerstvu, premda trenira za olimpijadu u Vankuveru 2010.

List nas izvješće i o tradicionalnoj večeri kemijskih inženjera na kojoj se pojavljuju sve važne osobe iz fakultetskog života i dodjeljuju nagrade istaknutim studentima. Svi nagrađeni studenti prikazani su kratkim crticama i u časopisu. Slijede novosti o profesorima i suradnicima na Odjelu, njihovim napredovanjima i unaprijeđenjima, ali ne skromno kao u našem Glasniku, nego uz kolor fotografiju i pola stranice pohvalnih riječi.

Na kraju su novosti iz života i rada bivših studenata koji su se istaknuli u znanosti i društvu, a sve završava fotografijama novorođenih beba i vjenčanja.

Podrazumijeva se da je časopis tiskan na vrlo kvalitetnom tvrdom i sjajnom papiru te u višebojnom tisku. Tristotinjak navedenih sponzora pomoglo je Odjelu tijekom 2005./06. za što su dobili zasluženo mjesto na kraju lista. Eto, ako već ne izlazimo u sjajnom kolor izdanju, barem smo im u sponsorima konkurentni.

M.K-M.

SUSRETI GENERACIJA

Nakon stanovitog zatišja u ovom broju je "navala" izvješća sa susreta generacija.

Najmlađa generacija upisana "tek" 1965. poslala je lijep prilog iz kojega zrači ljubav prema starom fakusu i nostalgijska za danima studija.

Slijedi generacija upisana prije punih šest desetljeća, što se nikako ne bi moglo zaključiti iz priložene fotografije. "Pedesetgodišnjaci" svoj jubilej obilježavaju s više priloga pod uredničkom palicom prof.dr. E.Hodžića.

Hvala svim generacijama koje su poslale priloge i molim ostale da se sjetite Glasnika. Očekujemo vaš prilog u idućemu broju.

Generacija upisana 1965.

Generacija KTO 1965, stasala još u vrijeme hiperprodukcije kemičara. Rasuta po svim kontinentima, djelomično penzionirana, a djelomično još uvijek vrlo aktivna, no još uvijek vesela i željna doći i provjeriti gdje smo i kako smo, razmjenjivati uspomene s faksa i slike unučadi. Mnoge su godine prošle otkako smo se zadnji puta vidjeli, a naš Laćan, dobra duša i glavni

organizator svih ranijih susreta, odavno se smjestio na dalekom UCLA. No, ipak se našla jedna nova mala i vesela grupica kemičara i bivših kemičara koja je odlučila sakupiti generaciju. Nakon puno lokalnog, međunarodnog i interkontinentalnog dogovaranja odluka je pala: susret u Zagrebu, 22. travnja 2006. Slijedilo je beskrajno mnogo e-poruka, pisama, telefonskih razgovora i administracije i točno u planirano vrijeme u veliku predavaonicu na Marulićevom trgu

slila se generacija KTO 1965, ušminkana, znatiželjna i bučna. Radost je bila neizmjerna, večera u Klubu književnika odlična, količina snimljenih fotografija u gigabajtima. Prepoznali smo stare prijatelje i pokrenuli zahrdale mozgovne vijuge kako bi se sjetili i onih koji nisu s nama radili vježbe. Nismo više u fazi mjerena i usporedbe uspjeha u životu, sada nam je ovaj susret predstavljao - čisto zadovoljstvo. Zbilja se isplatilo.

Branka Cimermanović

Kolegice i kolege, brucošice i brucoši iz 1965!

Neću reći dame i gospodo, jer smo oduvijek bili "gospoda" među ostalim studentima našeg Sveučilišta. Istina, oni s Filozofije zvali su nas "komičari" - što bi rekli da nas sada vide, ovdje i u ovom broju. Dobrodošli. Mene je zapalo da "držim govor", neću dugo. Jedan od nas nedavno je primijetio da je "bolje ostaviti politiku na miru i prisjetiti se lijepih stvari koje nas vežu", i ja će to pokušati.

Ovo nije prvi put da se nalazimo skupa otkako smo napustili i ovu predavaonicu, i naš fakultet, u mnogo slučajeva i Zagreb. Međutim, ovo je naš do sada najposjećeniji susret. Sve je počelo 1982. kad je nekolicina nas, valjda tražeći izliku kod supruga "da odemo s dečkima van", počela razmišljati kako doći do po-

dataka o "našoj upisnoj godini" i kako okupiti nas bivše brucoše. Bilo je tu vjerojatno i posve sebičnih, "muških" motiva, kao onaj: "Kako li sada izgleda moja ondašnja simpatija, studentska ljubav, možda čak nikada ostvarena i zatajena". Tko bi znao, nismo si to nikada prznali. 1982. bila je neka "lijeva" obljetnica - 17 godina od upisa. U Esplanadi nas se skupilo preko 80. I tko se još sjeća od ovdje i tamu prisutnih, bilo je veselo. Kasnije nismo uspjeli održati taj broj, u studenom 1990. bilo nas je nešto više od 60. Naš organizacijski odbor nazvali smo prilično pretenciozno "čvrsta jezgra". Dio se rasuo po svijetu, dio je postao toliko zaposlen da nije stizao ni na što, i naša "čvrsta jezgra" postala je manje čvrsta. Kamo sreće da je to jedino što s vremenom gubi na čvrstoći.

Lani je bila "okrugla" obljetnica - 40 godina od upisa. Nije da se mi nismo dogovorili, dopisivali, sjedili u kavanama i restoranima. (Ne smijem ne spomenuti da smo se obično sastajali uz večeru i pijaču). Međutim, za pravu organizaciju trebala nam je pomoći. I tu "čvrsta jezgra" zaista postaje "čvrsta". Naime naše kolegice preuzimaju stvar. Bilo je manje večera s pijačom, bilo je više popijenih kava i čajeva ali smo zato svi večeras ovdje. Ako smo naše prethodne susrete organizirali prvenstveno telefonom i onim "pravim" papirnatim dopisivanjem, sada smo to učinili puno brže i efikasnije uz pomoć elektronike. Na svu sreću nije nas mimošlo elektroničko doba, gotovo polovica s popisa

Dio generacije 1965.

upisanih 1965. ima adresu elektroničke pošte. Tako smo ubrzo došli do podataka i o onima koji takvu adresu nemaju. Svi ste vjerojatno taj popis dobili skupa s popratnim pismom iz kojega ste mogli vidjeti tko je "čvrsta jezgra". Triput bravo za Savetu, Alku, Branku, Zlatu, Dunju, Cicu - Željka Brebrića, Borisa i Krešu. Znam da ćete večeras obnoviti mnoge od uspomena, onih naših, zajedničkih. Vidjet ćete i nešto fotografija koje mahom nisu iz 1965. nego nešto kasnije ali sve-jedno prilično vjerno evociraju i onu našu prvu godinu. Kakvi smo bili onda? Kolegice su bile "mačke" i "komadi" - gledajući te fotografije primijetio sam da je ženski rod tada imao noge (i kakve!) - danas prvenstveno ima - hlače. Mi smo imali "zurke sa zulufima", u struku smo bili uski i još smo u velikoj većini slučajeva imali vlastite zube. Prije 40 godina brijač me nije pitao "hoće li gospodin da mu podštucam obrve" ili "a što ćemo s ušima?". Tada mi je kosa naime pretežno rasla na tjemenu. Nas preko dvjestotinjak guralo se i punilo predavaonice i ovdje i u Pierottijevoj. Po-božno smo slušali i Krajkovanku i Filipovića, strepili od prvog kolokvija iz "šibera" (znaju li naša djeca, a sada već kod nekih od nas, i unuci što je to uopće šiber?), pokušavali ući u prvoj rundi na analitičke vježbe. Puno smo vremena provodili zajedno, onako, "čoporativno". Večeras ćete se osvjedočiti da je to ipak ostavilo trajne tragove u sjećanjima i pamćenju. Dozvolite mi da vas hvalim. Bili smo izuzetna generacija. Ako pogledate popis, vjerojatno je manje od 5 % onih koji nisu završili studij. Tada su se na kemiju upisivali najbolji. Na pravo je išlo ono što nije moglo drugdje, ali vremena su se promijenila. Nije nas bilo puno ponavljača pa vježba "fotografija" u sklopu fizikalnih vježbi pruža uvid u dobar dio naše brucoške godine. Treba se sada prepoznati i pogoditi tko je sve na slikama. Imat ćete prilike. Bilo nas je iz cijele Hrvatske. Naučili smo nešto kemije na prvoj godini, ali i to da "nožice" nisu samo deminutiv od množine imenice "noga" nego i dubrovački za "škare", ili da "zajmati" znači "posuditi". Nama (kako su nas neki od vas zvali) "zagrebačkim purgerima", slavonsko otezanje u govoru bilo je uvijek neodoljivo (jasno, ostaje pitanje je li to baš bio samo govor i glas ili se ipak radilo o stasu kolegica iz Slavonije). Mariji Curie ću uvijek biti zahvalan: na svakog upisanog studenta na KTO 1965. dolazile su skoro 3 studentice. Strojari su imali razloga da nam zavide.

Od završetka studija svih nas prošlo je dosta godina. Životi, sudbine, karijere odveli su nas u raznim pravcima, rasuli posvuda. Večeras ćemo pročekati po sjećanjima, dozvati ono što se činilo zaboravljenim. Bilo bi lijepo da naš današnji susret bude poticaj na češće kontakte i češća druženja. Bez "čvrste jezgre". A ako zatreba, i ona "čvrsta jezgra" bit će tu za vas.

Vaš
Goran Laćan

Obilježavanje 60. obljetnice upisa

U Velikoj predavaonici na Marulićevu trgu kbr. 20. okupila se 6. listopada 2006. generacija upisana na Kemijsko-tehnološki odjek Tehničkog fakulteta u Zagrebu ak. god. 1946./47. da bi obilježila 60. obljetnicu upisa. U ime Fakulteta pozdravio ih je prodekan prof. dr. sc. Stanko Kurajica.

Prenosimo dostavljeni popis svećara:

Štefica Biljak, Karlo Hajman, Dubravka Lakić (Ibrišimović), Matilda Marić (Slavić), dr. sc. Dubravka Matić Piantanida, Andelka Mazalin (Skelin), dr. sc. Višnja Mikuličić (Hojanić), Mirna Modesto, Ninko Nikšić, dr. sc. Beata Novak, dr. sc. Berislav Pende, dr. sc. Klara Pfeifer (Jemrić), Jelenka Prelić (Galijan), mr. sc. Teodora Scheicher (Robotić), dr. sc. Zdenka Skurić (Šincek), Branka Šeparović (Stinčić), dr. sc. Milica Šimec (Petrovački), Stjepan Tomašić, Slobodan Vidiš.

Prodekan prof. dr. sc. Stanko Kurajica pozdravlja generaciju upisanu 1946.

Pedeseta obljetnica upisa na Tehnološki fakultet (1956.-2006.)

Uz taktove melodije „Generacijo moja, da smo se ranije sreli, ... koliko toga nas dijeli...“ (pjesma Milena - Novi fosili), 22. rujna 2006. godine u kemijskoj velikoj predavaonici na Marulićevom trgu 20, počela se okupljati generacija koja je upisala Tehnološki fakultet akademске godine 1956./57. Okupili smo se da proslavimo 50 godina od početka studija i evo-ciramo uspomene iz perioda ... „najljepše je đačko doba“.

Nakon „upoznavanja“ (bilo je kolega koje smo prvi puta vidjeli nakon diplomiranja), slijedilo je šaputanje, a-tko-je-ona, a-tko-je-onaj? Kada su se prva uzbudjenja stišala, prisjetili smo se naših dragih profesora i kolegija koje su nam predavali u prvom semestru ak. god.

1956./57. Ivana Filipovića (opća i anorganska kemija), Vjere Marjanović-Krajovan (analitička kemija), Zenona Hanžeka (matematika), Vatroslava Lopašića (fizika), Ivice Lovrečeka (osnove kemijsko-tehnoloških procesa), Luke Marića (mineralogija), Alfred Heim (vježbe iz tehničkog crtanja) i T. Paripovića (predvojnička obuka). Bi li se ovaj nastavni plan mogao uklopiti u bolonjski proces?

Sjetili smo se i naših kolegica i kolega koji više nisu među nama (njih tridesetak), pa smo preminulim profesorima i kolegama minutom šutnje odali dužno poštovanje:

IN MEMORIAM

Povodom obilježavanja 50. godišnjice upisa s poštovanjem se sjećamo preminulih profesora i kolega.

Generacija upisanih na Tehnološki fakultet akad. god. 1956./57.

S okupljanja u Velikoj predavonici (E. Hodžić i A. Glasnović) i pozdravna riječ J. Jelenčić

Dekan Fakulteta, prof. dr.sc. Antun Glasnović i predsjednica AMACIZ-a, prof. dr.sc. Jasenka Jelenčić pozdravili su nas i izrazili zahvalnost što kroz ovakva okupljanja generacija njegujemo i povijest Fakulteta.

Nakon razgledanja izložbe „Vizionari kemijsko-tehnološkog studija“ na Marulićevom trgu 20/I i zajedničkog fotografiranja, nastavili smo druženje uz ručak u Klubu književnika.

Na našem se Fakultetu tradicionalno okupljaju na svojim obljetnicama i ostale generacije s Kemijsko-tehnološkog studija. Naša je generacija po mnogo čemu karakteristična. U povijesti Fakulteta to je najbrojnija generacija (prvu je godinu upisalo više od 300 studenata), a bilo nas je iz svih republika bivše države, pa i šire.

Većina nas je diplomirala tijekom 1961. i 1962. godine i vrlo smo se brzo uspjeli zaposliti na fakultetima, institutima i u kemijskoj industriji, koja je u to vrijeme bila jedna od najvažnijih grana gospodarstva. Mnoge naše kolege dale su velik doprinos razvoju tadašnjih poduzeća kemijske industrije (INA, OKI, JUGOVINIL, PLIVA, CHROMOS, Tvornica mineralnih gnojiva - Kutina, Jugokeramika, Željezara Sisak), instituta (IRB, Institut PLIVA), te mnogih fakulteta u Zagrebu, Splitu, Sisku i Osijeku.

Još se po nečemu možemo pohvaliti, a to je po broju naših okupljanja. Od apsolviranja (1960.) do obilježavanja 50. obljetnice upisa okupljali smo se 11 puta i to: 1970., 1980., 1985., 1990., 1995., 1997., 1999., 2000., 2002., 2004. i 2006. godine. Za dvije godine nastavljamo našu tradiciju, a kako će biti na tom skupu opisat će Vam možda neki drugi član Organizacijskog odbora, kojega će urednik *Glasnika* lijepo zamoliti da mu na vrijeme dostavi tekst.

Član Organizacijskog odbora i gost urednik:
Emir Hodžić

Zašto i kako smo slavili

Davne 1960. kad smo postali apsolventi, odluciли smo u sklopu tadašnje studentske organizacije dostoјno proslaviti taj dogadjaj i u velikom se broju sastali u restauraciji "Šumski dvor". Proslava je bila primjerena životnoj dobi i statusu slavljenika, što znači da je bilo puno smijeha, pjevanja i plesa. Deset godina nakon te proslave, sjećajući se s radošću svega i u želji da naše prijateljske i kolegijalne odnose i nadalje održavamo, skupina kolegica i kolega spontano je predložila da se ponovno sastanemo na istom mjestu i u istom sastavu. Dakako, prijedlog je prihvaćen, osnovan je Organizacijski odbor i uskoro je održana prva proslava nakon diplomiranja. Na idućem sastanku

Skupna slika "pedesetgodišnjaka"

1980. odlučeno je gdje ćemo se ubuduće sastajati svake pete godine. Tako je bilo do 1995. kada smo našim susretima dali bijenalni karakter, što je održano do danas. Ipak, bila je jedna izminka, i to trostruka: 2000. smo slavili godinu dana nakon prethodne, prvi puta izvan Zagreba i prvi puta ujutro.

Razgovori na proslavama mijenjali su se u skladu s tada nama važnim pitanjima (posao, obitelj, društvena zbivanja, mirovina...), ali su imali jednu stalnu temu: evociranje uspomena na studentske dane, posebno na naše drage profesore, i sjećanje na one kojih više nema. Budući da smo proslave, osim 2000., počinjali na Fakultetu, uvijek smo s nekim posebnim osjećajem ulazili u Veliku predavaonicu, posjećivali prigodne izložbe i stare laboratoriije. Upravo je rad u laboratorijsima tijekom studiranja imao velik utjecaj na naše kolegijalne i prijatejske odnose, po čemu se vjerojatno razlikujemo od nekih drugih fakulteta. Naše su proslave trajale pet i više sati, ali je uvijek nedostajalo vremena da se kaže sve što smo htjeli reći. Na mnoge razgovore nije stavljena točka, nego zarez - da se mogu nastaviti bez uvoda. Broj slavljenika varirao je svih tih godina između 40 (2000.) i 69 (1980.).

Ovogodišnja proslava - jedanaesta po redu - bila je također na svoj način iznimna jer smo slavili istodobno 50. obljetnicu upisa i 46 godina od apsolviranja.

Pola stoljeća veliki je period u životu svakog čovjeka, a i za društvo u cijelini - pogotovo u burnim vremenima. U to vrijeme dogodile su se velike promjene: uručio se rigidni politički sustav, neke su države nestale, a druge nastale, ali unatoč tome i ratu koji smo proživjeli, naši se odnosi nisu mijenjali, što pokazuje njihovu pravu vrijednost. Zajedno smo prošli veliki vremenski luk - od mladih dana do treće dobi, pa bi se valjalo sjetiti Demokritovih riječi: «Snaga i ljepota odlike su mladosti, dok je razboritost cvijet starosti.»

Članovi Organizacijskog odbora su se mijenjali, osim E. Hodžića i S. Stopića koji su u njemu od početka, K. Humski je bio na prvim proslavama, V. Vukelić od početka do 1997., V. Dobrović od 1985., a Đ. Ritz - Čić i G. Ledić - Prohaska uključile su se ove godine. Na koncu, ali s posebnom zahvalnošću, treba naglasiti da naše proslave ne bismo mogli provoditi na opisani način bez podrške svih dekana Fakulteta i svih predsjednika Društva diplomiranih inženjera i prijatelja kemijsko-tehnološkog studija,

Stjepan Stopić

Sjećanja na godine studija 1956.-1960.*

Posjet "Fotokemici" na trećoj godini studija

Godine 1956. bio je otvoren upis na Tehnički fakultet, pa se uz nas gimnazijalce upisao i veliki broj kemijskih tehničara na Kemijsko-tehnološki odjel - bilo nas tristotinjak brucoša. Kod upisa dobio sam matični broj V. 3112, koji je značio da sam student petoga odjela Tehničkoga fakulteta te da sam bio 3112. upisani student od utemeljenja toga fakulteta. Potkraj 1956. Tehnički se fakultet dijeli na nekoliko fakulteta, a Kemijsko-tehnološki odjel postaje dio Kemijsko-prehrambeno-rudarskoga fakulteta, što se zbiva upravo nakon što sam postao student na tome Odjelu. Fakultet već sljedeće godine (1957.) dobiva novi naziv Tehnološki fakultet, koji se sastoji od tri odjela: Prehrambeno-tehnološkoga, Kemijsko-tehnološkoga i Rudarskoga odjela.

Odmah na početku studija susreo sam pokojnoga Krešimira Humskoga Krešicu (1939.-1997.; doktorirao 1966. kao prvi s 'naše' godine) i Veljka Jovanovića Mindu i s njima se družio za vrijeme cijelog studija. Na prvoj godini imali smo dvoje nastavnika, koji su svojim djelovanjem utjecali na razvoj kemije u Hrvatskoj sredinom XX. stoljeća. Bili su to profesor Ivan Filipović pl. Heldenthalski (1911.-1998.), koji je predavao opću i anorgansku kemiju i profesorica Vjera Marjanović-Krajovan (1898.-1988), koja je predavala analitičku kemiju. Predavanja su održavana na više mesta - iz kemijskih predmeta, matematike i kemijsko-tehnološkoga računanja u velikoj predavaonici na Marulićevome trgu 20, iz fizike u velikoj predavaonici u Kačićevoj 26 (u glavnoj zgradi nekadanjega Tehničkoga fakulteta), a iz predvojničke u Maksimiru. Često smo nakon predavanja iz matematike na Marulićevome trgu morali trčati do Kačićeve ulice na predavanja iz fizike. Budući da ni za jedan predmet nisu postojali udžbenici ispite smo pripremali iz vlastitih zabilježaka. Predavanja su vrlo često počinjala već u sedam sati ujutro. Predavaonice su bile pretrpane, jer je bilo mnogo više slušača nego stolica. Vježbe iz kemijskih predmeta održavane su na Marulićevome

trgu 20, međutim, Zavod za opću i anorgansku kemiiju tada još nije imao laboratorij za studentske vježbe, pa su one održavane u neprimjerenim uvjetima u velikoj predavaonici.

Filipovićeva predavanja bila su zanimljiva, ali je on bio vrlo strogi ispitavač. Od njega smo naučili osnove klasične teorije valentnih struktura. Profesor Filipović me je zapazio, jer sam redovito pohadao njegova predavanja te dobro položio oba ispita kod njega. Izabrao me za demonstratora, pa sam u njegovu Zavodu za opću i anorgansku kemiju, djelovao kao demonstrator od jeseni 1957. do kraja studija. U tom sam Zavodu pod njegovim voditeljstvom izradio i diplomski rad. Profesorica Marjanović-Krajovan je predavala tri analitičke kemije, dvije u I. godini i treću u II. godini te sam kod nje polagao tri ispita, a u osmom semestru i izborni predmet *Specijalne metode kemijske analize*. Krajovanka, kako su je studenti nazivali, bila je vrlo profinjenoga ponašanja i naročito je pazila da se studenti pristoјno ponašaju te nije dopuštala nikakve familijarnosti između studenata i osoblja. Svojim je ponašanjem i odnosom prema studentima odsakala od ostalih profesora. Bila je fina dama, kako je moja mama znala reći.

Dok sam vježbe iz anorganske kemije svladao s lakoćom, jer sam tu vrstu kemije izvodio od malena, problema sam imao s vježbama iz analitičke kemije. Od demonstratora na vježbama iz anorganske kemije upamtio sam Marijana Bošnjaka, koji je bio i demonstrator na vježbama iz organske kemije, a susret ćemo se poslije i u "Plivi". Asistenti na tim vježbama bili su Viktor Polak, Vojislav Jendrašić i Srećko Turina Grga, s kojim sam kao Sušačaninom odmah uspostavio vrlo prijateljski odnos koji traje do danas.

Na vježbama iz analitičke kemije su u velikoj prednosti bili kolege koji su došli iz srednje kemijske škole, jer su takve vježbe izvodili već u srednjoj školi. S njima se mogao takmičiti između nas gimnazijalaca jedino pokojni Zdenko Majerski Eks, koji se je također od male na bavio vrlo ozbiljno s kemijom. Koliko se sjećam Majerski je uz Krešimira Humskoga bio najbolji na svim vježbama tijekom cijelog studija. Ja sam imao sreću da sam vježbe iz triju analitičkih kemija radio u turnusu s Humskim, pa mi je stalno pomagao. Bez njegove pomoći vjerojatno bih još studirao, ako me ne bi prije toga izbacili s fakulteta. Već se na početku studija pokazalo da sam polagao ispite s lakoćom, ali sam na svim vježbama imao problema zbog moje poslovične nespretnosti. S Majerskim i Humskim ću se nakon studija opet naći zajedno u istom laboratoriju na Institutu "Ruđer Boškoviću". Asistenti na analitičkim vježbama, kojih se sjećam, bili su Miroslav Hlavaty, Fedor Abaffy i Konstantin Moskaliuk te asistentice Nada Jonke, Divna Popović-Cipriš i Marica Gyiketta-Ogrizek (1911. - 1988.). Sjećam se kako se ljutila na mene kada bi vidjela još jednu moju neuspješnu

*Izvatci iz autobiografije akademika Nenada Trinajstića "I život u znanosti je uzbudljiv" uz žaljenje što smo njegov vrlo zanimljiv i informativan tekst morali skratiti zbog uredničkih razloga.

analizu, izvedenu kada Humskoga nije bilo u blizini, i vikala na mene 'Trinajstiću što ste ovo radili s nogama!' Tko bi tada pomislio da će mnogo godina kasnije pisati o njoj u svojoj knjizi *100 hrvatskih kemičara* (Školska knjiga, Zagreb, 2002.) i da će biti prigovora na njeno uvrštanje u tu knjigu, a ona se kao malo koji drugi sveučilišni nastavnik pobrinula za studente izdavši sama ili sa suradnicima desetak skriptata i knjiga, koja su doživjeli po nekoliko izdanja. Od demonstratora na analitičkim vježbama zapamtio sam po-knjoga Ivana Eškinju (1934. - 1999.) s kojim sam kasnije bio dobar prijatelj i zadržao ga u uspomeni kao dobrog i dragoga čovjeka.

Profesor Hanžek nam je dva semestra predavao višu matematiku, a vježbe je držao Miroslav Kugler (1915.-1988.), koji je predavao matematiku na šumarsko-poljoprivrednome fakultetu. Kod Kuglera sam polagao i prvi kolokvij iz šibera - danas to smiješno zvuči kad su nam na raspolaganju prenosivi računski strojevi, ali pred 50 godina morali ste svladati uporabu šibera da bi mogli pratiti računske vježbe iz nekoliko predmeta. Hanžek je predavao funkcionalnu analizu i kombinatoriku, koja je ugrađena u temelje kemije, ali on za ilustraciju nažalost nije rabio kemijske primjere. Profesor Lopašić (Lopac kako su ga studenti zvali) bio je strah i trepet. Njegova su predavanja obuhvaćala klasičnu fiziku i teoriju relativnosti, a gotovo ni riječi nije bilo o kvantnoj fizici. Svako je svoje predavanje podupro pokusima, koje je sam izvodio i priredio. Bio je sjajan eksperimentalni fizičar, a bavio se istraživanjima ultrazvuka. Utjecao je na razvoj fizike čvrstoga stanja u nas. Profesor Marić bio je petrolog, ali je 1922. diplomirao kemiju i prirodopis na Filozofskome fakultetu u Zagrebu, a doktorirao je 1928. u Beogradu. Bio je po ponašanju i govoru narodski čovjek, a u predavanjima je slijedio *Opću mineralogiju* Frana Tućana (1878. - 1954.), a uvijek je isticao doprinose mineralogiji i petrologiji Mijata (Mije) Kišpatića (1851. - 1926.). Vježbe iz kristalografske i ispitni kolokvij držao je Ivan Jurković.

Na II. godini dočekala nas je organska kemija, koju je predavao profesor Viktor Hahn (1912. - 1970.), koji je 1946. u Zavodu za organsku kemiju naslijedio Rativoja Seiwertha (1916. - 2000.), a ovaj 1941. svoga mentora Vladimira Preloga U hrvatskoj kemiji je ostavio najvidljiviji trag kao nastavnik organske kemije. Budući da u vrijeme kada je preuzeo Zavod nije bilo udžbenika organske kemije na hrvatskome jeziku, on je 1947. pripremio rukopis *Organjska kemija* na više od 700 stranica i izdao ga kao skripta. Nažalost on nije nikada svoja skripta pretočio u knjigu. U predavanjima je izlagao organsku kemiju na klasičan sustavni način počevši s alkanima i završivši kemijsom prirodnih spojeva. Reakcijskih mehanizama u njegovim skriptama nije bilo kao ni osnova biokemije. *Termodinamiku* u III. semestru i *Termotehniku* u IV. semestru predavao je profesor Veljko Brlek (1919. - 1996.), a njegov je asistent bio slavni šahist Andrija

Fuderer, koji je napustio šah radi kemije. *Elemente strojeva* predavao je profesor Josip Serdar (1911. - 1997.), *Tehničku mikroskopiju* honorarni nastavnik Boris Vrtar (1916.), *Osnove tehničke mikrobiologije* profesorica Vera Johanides Joha, rođena Pirkmajer (1917. - 2000.), *Osnove elektrotehniku* docent Viktor Pinter (1904. - 1989.), a *Predvojničku obuku* je držao major Stevo Vujić.

Na III. godina dobili smo dvosemetralne predmete *Fizikalnu kemiju*, koju je predavao akademik Miroslav Karšulin (1904.-1984.), *Operacije kemijske industrije* i *Kemijsko-tehnološko računanje* koje je predavao Ivan Lovreček, kojega smo poznavali od I. godine, a imali smo dvosemestralne vježbe *iz organske kemije*, *vježbe iz fizikalne kemije* i *vježbe iz anorganske kemijske tehnologije*. Lovreček je predavao *Operacije kemijske industrije* prema skriptama istoga naziva, koje su priredio Rikard Podhorsky (1902. - 1994.), koji je nasilno udaljen 1952. s Tehničkoga fakulteta, jer se zalagao za autonomiju Sveučilišta. No, je li moguća autonomija sveučilišta ako se ono samo ne financira? Podhorsky je rehabilitiran 1990., a 1992. proglašen počasnim profesorom Fakulteta kemijskoga inženjerstva. U VI. semestru smo dobili trosemestralni predmet *Anorgansku kemijsku tehnologiju*, koji je predavao profesor Petar Sabioncello (1906. - 1987.; diplomirao 1928.). Predavanja na III. godini održavana su u maloj predavaonici na Marulićevome trgu 20, jer nas je svega tridesetak uspjelo prebroditi Scile i Haribde prihvatiti godina studija.

Na IV. godini dobili smo specijalističke predmete *Organsku kemijsku tehnologiju*, *Tehničku katalizu*, *Tehnologiju katalitičkih procesa*, *Mehaničku tehnologiju*, *Ekonomiku industrijskih poduzeća* i po vlastitom odabiru *Specijalne metode kemijske analize* i *Kemijsku tehnologiju vode*, a nastavljena su predavanja iz *Anorganske kemijske tehnologije*. *Organska kemijska tehnologija* se dijelila na tri kolegija, koja su studenti skraćeno nazivali *Tehnologija boja* (Jovanka Jovanović-Kolar), *Tehnologija kože i tekstila* (Mladen Bravar) i *Tehnologija nafte* (Boris Prohaska). Te je predmete prije njih predavao Matija Krajčinović koji je na vlastiti zahtjev umirovljen 1. rujna 1959., ali će se 1963. reaktivirati u Beogradu. Sva tri dijela njegova kolegija bila su popraćena s vježbama, koje vodio Drago Hace (1930. - 2005.), a od honorarnih asistenta sprijateljio sam se sa Zvonimirom Katovićem.

Tehničku katalizu i tehnologiju katalitičkih procesa predavao je honorarno Ivan Brihta (1903. - 1960.). On nas je prvi upoznao s reakcijskim mehanizmima, a za potrebe nastave priredio je udžbenik *Kataliza u kemijskoj industriji* (Tehnička knjiga, Zagreb, 1953.). S Podhorskim je objavio 1932. u vlastitoj nakladi djelo *Nauka, život i tehnika*. To je bila prva knjiga na hrvatskome jeziku o značenju prirodnih znanosti s marksističkim pogledom na svijet. Zbog te knjige, ali njihovih stavova o odnosu znanosti i filozofije, sudjelovali su u tzv. sukobu na Ijevici od 1937. do

1940. Brihta je bio pravi kemijski entuzijast, a volio je glazbu i u njegovoj kući su se održavali domjenci na kojima je nastupao u gudačkome kvartetu. Ispite je također održavao u vlastitome domu. Nažalost 29. studenoga 1960. iznenada je umro od srčanoga udara, mjesec dana nakon što je izabran za redovitoga profesora Tehničkoga fakulteta u Skoplju. *Ekonomiku industrijskih poduzeća* predavao je Dragutin Domainko (1899. - 1978.), koji je bio inženjer tehnike i profesor ekonomije, a predavao je prema vlastitome udžbeniku *Ekonomika i organizacija industrijskih poduzeća*. I ja sam, kao većina studenata njegov ispit ostavio za kraj. Isti smo dan kod njega polagali ispit Zorica Vekslji, Vladimir Katović Keti i Zvonimir Kolar Zvonac ili Kolarius. Svi ćemo se poslije naći na IRB-u, a naše sudbine bit će dosta različite. Ispit kod Domainka bilo je doista teško položiti tako da je veliki broj studenata iz nekoliko generacija imao dovršene diplomske radove, ali nije mogao preći barijeru zvanu *Ekonomika industrijskih poduzeća*. U VIII. semestru počeo sam raditi na diplomskome radu iz polarografije kod Filipovića. Zadatak diplomskoga rada bio je odrediti utjecaj pH na poluvalni potencijal bizmuta u otopinama natrijevoga acetata i octene kiseline i na temelju postignutih rezultata izvesti zaključak o vrsti bizmutovih acetato-kompleksa u ispitivanim otopinama. Također sam morao predati i tehnoški proračun

za dobivanje 100 kg dnevno bizmutova subnitrata (*magisterium bizmuti*) iz metalnoga bizmuta. Diplomski sam rad izradio u dijelu dovršenoga laboratorijskog vježbe na tavanu Marulićevog 20 koji je bio namijenjen diplomandima. Polarograf sam morao složiti od dijelova, a rukom bilježiti potencijal za svaki pomak potenciometra, jer nismo u laboratoriju imali mogućnost automatskoga crtanja polarograma. Tehnička priprava diplomskoga rada u ono pred-kompijutorsko vrijeme bila je prava gnjavaža. Tipkao sam rad u 6 primjeraka na starome pisaćem stroju, dijagrame i crteže sam priredio na milimetarskome papiru, a aparaturu odslikao. Diplomirao sam u subotu, 12. studenoga 1960. te nekoliko dana kasnije bio promoviran u inženjera kemijske tehnologije u auli Rektorata na Trgu maršala Tita 14. U ispitnomu su povjerenstvu pored moga voditelja i moga prvočasnog učitelja Filipovića, bili Miroslav Karšulin i Branko Lovreček (1920.-1996.)

S 'naše' izvorne godine (upis na fakultet 1956.) u tome smo roku kao prvi diplomirali pokojni Ivica Meze, Antal Kovač i ja. Meze je diplomirao četiri dana prije nas, a ja nekoliko sati prije Kovača. Sljedeći kolege s godine diplomirat će u 1961.

Nenad Trinajstić

NOVE KNJIGE

Marija Kaštelan-Macan, Marica Medić-Šarić i Srećko Turina: Plošna kromatografija

Nakladnik: Farmaceutsko-biokemijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 2006.

Glavna urednica: M. Medić-Šarić

Suatori: A.J.M. Horvat, S. Babić i Ž. Debeljak

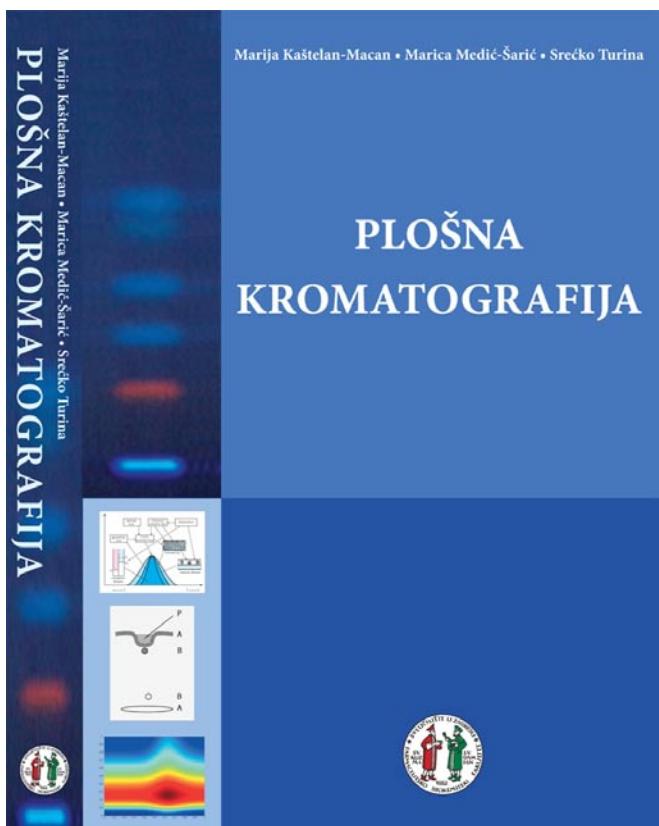
Recenzenti: Prof. dr. sc. Š. Cerjan-Stefanović, prof. dr. sc. Dubravka Pavićić-Strache, mr. sc. Antun Dürrigl

Iz recenzija:

"Kromatografija je danas najmoćnija separacijska tehnika, nezamjenljiva u znanosti o okolišu i ljudskom zdravlju. Stoga je ova knjiga više nego dobrodošla, jer znanstvenim pristupom obrađuje teorijske osnove, separacijske mehanizme, ali i primjenu plošne kromatografije u istraživanju i praksi."

Djelo je izvorno, sadržava mnoge vlastite spoznaje autora koji su i sami pridonijeli razvoju kromatografske teorije i prakse, a svoja iskustva prenose u ovoj knjizi na vrlo prikladan način.

Knjiga je vrijedno znanstveno djelo, može poslužiti kao udžbenik studentima koji slušaju kromatografske kolegije, ali ona je prije svega izvrstan priručnik za brojne kemičare, kemijske inženjere, farmaceutske i prehrambene inženjere koji se plošnom kromatogra-

fijom služe u praksi, a da često prethodno nisu stekli dovoljno znanja o toj važnoj analitičkoj tehnici."

"Knjiga *Plošna kromatografija* pisana je za istraživače i praktičare koji se u svom radu služe kromatografijom. Premda se bavi specifičnom kromatografskom tehnikom, teorijski dio knjige pruža mnogo korisnih podataka o kromatografiji uopće. Knjiga je spoj akumuliranog teorijskog znanja autora i njihova dugogodišnjeg bavljenja kromatografijom. Jedan od autora, S. Turina, pionir je tankoslojne kromatografije u nas i jedan od prvih u svijetu koji je postavio neke njezine temeljne zakonitosti.

Opširno razrađene teorijske osnove, pisane su pristupačnim rječnikom i dobro će doći svakom tko želi

više naučiti o tim složenim fizikalno-kemijskim procesima. Moderne instrumentalne tehnike, a naročito kemometrijske metode nešto su teže razumljive početnicima, ali opsežna literatura i slikovni prikazi pomoći će im da svladaju i tu zahtijevnu građu. Kratko, ali pregledno dan je i uvid u uspostavljanje i provođenje sustava kvalitete u kromatografskom laboratoriju. Vrlo iscrpnom literaturom popraćeno je i poglavlje *Primjena plošne kromatografije* koje je izvrsno pomagalo početnicima u izboru metode. Fotografije i kromatogrami u boji daju knjizi dodatnu vrijednost."

Cijena knjige je 200,00 Kn, a može se nabaviti u skriptarnici Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta u Zagrebu.

S FAKULTETA

DAN FAKULTETA 20. LISTOPADA 2006.

I ove godine djelatnici Fakulteta proslavili su Dan Fakulteta 20. listopada kada je toga dana davne 1919. počela nastava na Kemijsko-tehnološkom studiju. Najavljen kao izlet u nepoznato izazvao je znatiželju djelatnika, ali je odziv bio skroman (okupilo nas se 50). U udobnom autobusu Croatiabusa ipak smo krenuli u poznatom smjeru. "Stacionar" je bio na obroncima Moslavačke gore, u mjestu Šumećani na seoskom imanju Kezele.

Fino mirište

je raznoliko i ugodno, uživali samo u Moslavačke gore i gastronomskim specijalitetima toga kraja. Svima koji nisu bili neka bude žao jer smo proveli ugodan dan u zajedničkom druženju.

Kupica za početak

Kao i do sada, prije zajedničkog ručka upoznali smo bližu okolicu, Kloštar Ivanić i Ivanić Grad. U Kloštru Ivaniću dočekao nas je predsjednik Turističke zajednice i upoznao sa znamenitostima samog mjesta (Crkva Blažene Djevice Marije i Crkva i samostan Svetog Ivana Krstite-lja).

U Ivanić Gradu posjetili smo "Naftalan", specijalnu bolnicu za medicinsku rehabilitaciju, gdje se koristi ljekovita nafta (naftalan) s domaćih izvora za liječenje kočnih i reumatskih bolesti.

U Šumećanima smo se upoznali s gospodarstvom obitelji Kezele (podrum, degustacija i razgledanje imanja), a nakon toga nastavili druženje do povratka u Zagreb. Bilo pitomim obroncima

*Organizator izleta
Emir Hodžić*

Povratak

Svečana sjednica Fakultetskog vijeća

Svečani dio sjednice Fakultetskog vijeća održan 30. listopada 2006. bio je posvećen dodjeli nagrada, priznanja i zahvalnica istaknutim nastavnicima i studentima.

Nagrade:

Nikola Pandurić, student II. godine studija Ekoinženjerstvo za izvrstan uspjeh na I. godini studija

Hrvoje Lukčević, student II. godine studija Kemijsko inženjerstvo za izvrstan uspjeh na I. godini studija

Fabijan Pavošević, student VII. semestra za izvrstan uspjeh na III. godini studija

Pohvalnice:

Jasminka Đukić i **Katarina Dodik** za uspješan studentski rad

Zahvalnice:

Prof. dr. sc. Juraj Božičević, prilikom umirovljenja za uspješan dugogodišnji nastavni i znanstveni rad na Fakultetu

Mr. sc. Branka Brčić, za izuzetan doprinos u vođenju sportskih ekipa studenata Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije

Admir Glavaš, trener, za izuzetan doprinos u vođenju odbojkaške ekipe studentica Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije.

Priznanja:

Odbojkaška ekipa studentica FKIT-a za izuzetne sportske rezultate u 2006. godini

1. mjesto - Prvenstvo Sveučilišta u Zagrebu

1. mjesto - Sveučilišno prvenstvo Hrvatske

4. mjesto - Sveučilišno Europsko prvenstvo, Eindhoven 2006.

Studenski zbor FKIT-a za osvojeno 1. mjesto u sportskim natjecanjima i znanstvenom radu na Tehnologijadi 2006.

Udruženje Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije nagradilo za natprosječan uspjeh na studiju u ak. godini 2006./06:

Ana Vuković, studentica II. godine Ekoinženjerstva s položenih svih 11 ispita I. godine s prosjekom 5,0;

Nataša Perin, studentica III. godine s položenih 8 ispita u II. godini s prosjekom 4,62; **Mario Tomeković**, student IV. godine s položenih 6 ispita u III. godini s prosjekom 4,33. **Maja Stipković**, apsolventica s položenih 8 ispita u IV. godini i prosjekom 5,0.

OSVRTI, PRIKAZI

Impact factor - broj koji proždire znanost

(prema člancima Richarda Monasterskog "The Number That's Devouring Science" iz The Chronicle of Higher Education 52(8) (2005) A12, "Impact Factors Run Into Competition" iz The Chronicle of Higher Education 52(8) (2005) A17 i transkripta razgovora istog autora s A. A. Agrawalom objavljenim na web-stranicama istog časopisa)

"Nikad nismo pomislili da bi se mogao pretvoriti u kriterij procjenjivanja prilikom dodjele novaca i projekata", kaže Eugene Garfield. Sve je počelo tako nevino, prije 50 godina, kad je Eugene Garfield pokušavajući unaprijediti crpljenje informacija iz znanstvenih časopisa zamislio i okrstio *impact factor*, sustav ocjenjivanja časopisa, da bi olakšao probiranje najbitnijih publikacija iz mase manje vrijednih naslova. Iako je *impact factor* prvi put spomenut 1955., Garfield je tek 1960-ih zajedno s kolegom u potpunosti razvio taj koncept. Da bi se odredilo koji su časopisi najbitniji znanstvenicima, uzima se citiranost prosječnog članka u pojedinom časopisu. Ova računovodstvena metoda sama po sebi nije ništa posebno i van znanstvenih krugova malo tko je i čuo za nju. No danas Garfield uspoređuje svoju zamisao s nuklearnom energijom, koja može pomoći ali i izazvati gadnu štetu kad se zloupotrebi. Osnovna definicija *impact factora* vrlo malo se promjenila s vremenom, iako je izračun sad većinom automatiziran računalnim algoritmima koji prosiju milijune citata godišnje. Na primjer, da bi se izračunao faktor utjecaja za Nature za 2005., podijeli se broj citata iz 2004. s brojem svih članaka objavljenih u 2002. i 2003., čime se dobiva *impact factor* od 32,182, deveti po veličini između svih časopisa. To je brojka za kojom žude svi urednici i nakladnici diljem svijeta, jer više od polovice svih znanstvenih časopisa ima faktor utjecaja ispod 1. *Impact factor* zamišljen je tako da bi se manji časopisi mogli nositi s većima. No izračun diskriminira polja koja sporije napreduju, poput matematike gdje nije neobično citirati literaturu desetljećima staru, a citiranost članaka starijih od dvije godine ne ulazi u proračun faktora. Stoga je primjena *impact factora* posebice nezgodna kod usporedbe različitih polja istraživanja. Također vrijedi da se pravi utjecaj nekog rada na znanstveno područje može procijeniti tek nakon kojih 10-20 godina. Drugi nedostatak faktora je što broji samo citiranost članka i time zanemaruje njegov mogući prinos u primjeni.

Impact factori postigli su takvu moć, posebice u zadnjih 5 godina, da počinju upravljati znanstvenim radom. U Europi i Aziji, a sve više i u Sjedinjenim Američkim Državama, mogu igrati ključnu ulogu pri zapošljavanju, izboru u zvanja i dodjeljivanju projekata. Kritičari tvrde da se grozna *impact factor* širi i prijeti skretanjem smjera istraživanja: danas

znanstvenici radije rade na "modernim" temama koje će lakše završiti u časopisima visokih faktora utjecaja, mjesto da nastavljaju bitna istraživanja koja možda trenutačno nisu popularna. Gleda se samo kratkoročna korist i skače s teme na temu, jer je detaljnije razrade površno atraktivnih tema teže objaviti u časopisima s visokim faktorom. Cijeli fenomen započeo je prije otprilike 10 godina, kad je sve veća raširenost Interneta omogućila jednostavan pristup podacima ISI, kompanije koja računa statistike citiranosti i *impact factor* časopisa, i koju je 1992. od Garfielda otkupila Thomson Corporation. Ova korporacija nastojala je povećati unosnost statističkog poduzeća kupujući baze podataka i reklamirajući svoje usluge.

Impact factori postali su popularni kao objektivna mjera višestruke primjene. Knjižničari pomoću njih mogu odlučivati koje časopise naručiti a koje ukinuti, urednici i nakladnici prema njima mogu pratiti uspjeh svojih časopisa u usporedbi s konkurenjom, a znanstvenici tako mogu procijeniti gdje bi njihovi radovi dobili najviše pozornosti. I doista, časopisi s višim faktorom dokazano učinkovitije šire objavljenu informaciju jer se njima posvećuje veća pozornost.

I tako su s vremenom *impact factori* postali toliko privlačni znanstvenicima da ih se počelo primjenjivati ne samo na časopise već i na istraživače. U idealnom slučaju, prilikom procjene trebalo bi se gledati koliko je puta citiran pojedini rad ili pak autor, no to zahtijeva vremena i novaca, a *impact factori* nude prečicu. Također pomažu u suvremenom svijetu iznimno specijaliziranih znanstvenih područja: komisijama koje odlučuju o zapošljavanju ili izboru u zvanje sve je teže procijeniti kvalitetu radova kandidata koji se ne bavi istim područjem, pa posežu za *impact factorom* časopisa u kojemu je članak objavljen kao mjerilom njegove kvalitete, bez obzira kakav je članak sam. Baš zbog toga se i prije popularnosti faktora više gledalo na to koliko se i u kojim časopisima objavljuje nego što se objavljuje. U Europi se javlja i treći razlog popularnosti *impact factora*: u nekim zemljama znanstvenici koji se bave određenim područjem toliko su malobrojni da se svi međusobno poznaju, pa su ili suradnici ili suparnici. U tim je slučajevima uporaba *impact factora* za procjenu pojedinačnog istraživača napredak prema povlačenju veza kod donošenja odluka o zapošljavanju ili financiranju.

No kritičari ističu kako je oslanjanje na faktore utjecaja u procjenjivanju osoba statistički tupavo, jer faktori pokazuju prosjek svih članaka objavljenih u godini dana i nisu primjenjivi na pojedini članak, a kamoli na autora. Primjerice, četvrtina svih članaka objavljenih u *Nature* tijekom 2004. zaslužna je za 89% citiranosti toga časopisa, što znači da je velika većina članaka citirana mnogo manje od prosječna 32 puta kako kazuje najnoviji *impact factor*. Garfield i ISI redovito ističu nedostatke rabljenja *impact factora* za procjenjivanje pojedinih članaka ili osoba, napominjući da je pogrešno misliti da se iz citiranosti

časopisa može išta zaključiti o citiranosti članka. No ta upozorenja prolaze neprimjećeno, i *impact factori* se otvoreno koriste u procjenjivanju istraživača ili projekata. Sve više znanstvenika osjeća da sve više oni služe faktoru umjesto da bude obratno. Pritisak da se objavljuje u znanstvenim časopisima s najvišim *impact factorima* (*Nature*, *Science*, *Cell*) doveo je do toga da se sve više istraživača natječe za ograničeni prostor u tim časopisima koji pokrivaju šire područje, nauštrb specijalističkih naslova koji su tradicionalno služili kao glavna publikacija pojedine discipline. Nekoć je vrijedilo "publish or perish", no sad to sve više postaje "publish in a high-impact journal or perish"... Tako se često događa da se rad šalje iz časopisa u časopis, nevoljko se spuštajući ljestvicom *impact factora* dok se ne nađe časopis koji će rad objaviti. Time se usporava objavlјivanje, a znanstvenici gube vrijeme u pokušajima objavlјivanja mjesto da nastave svoje istraživanje.

S druge strane, zatrpani tolikim brojem radova časopisi s visokim faktorom samo djelić mogu proslijediti na recenziju. *Nature*, primjerice, odbija polovicu poslanih radova bez prethodne recenzije. To je zabrinjavajuće, jer urednici vrhunskih časopisa nisu nužno kadri procijeniti je li riječ o vrijednom radu. Glavni urednik *Naturea*, Philip Campbell, odbacuje te sumnje tvrdeći da svi njegovi urednici pažljivo prate razvoj u svojim područjima, i također negira rašireno mišljenje da *Nature* odbacuje radove za koje urednici smatraju da neće biti citirani i time štetiti *impact factoru* časopisa: "Kad bi bilo tako, prestali bismo objavlјivati radove iz geologije ili paleontologije, koji su rijetko kad toliko citirani kao oni iz molekularne biologije." No iako to možda ne vrijedi za *Nature*, zabilježeni su slučajevi odbijanja radova za koje se procijenilo da neće pridonijeti *impact factoru* časopisa. I sami urednici to potvrđuju, i smatraju nemogućim da se barem ne pomisli o "citatnosti" članka prilikom odluke o prihvatanju, bili to svjesno ili ne.

Sve to dovelo je do povećanog nezadovoljstva među znanstvenicima, posebice prema biznisu znanstvenog publiciranja. Uz opravданo uredničko probiranje, urednici časopisa naučili su manipulirati sustavom rabeći trikove kojima umjetno napuhuju vlastiti faktor. Poznata metoda je objavlјivanje većeg broja preglednih članka koji daju pregled teme ali obično ne sadrže nove podatke, jer su takvi članci u pravilu češće citirani od izvornih znanstvenih radova. I doista, 7 od 15 najviše rangiranih časopisa u 2005. pregledne su publikacije: *Annual review of Immunology* (1.), *Nature Reviews Cancer* (4.), *Physiological Reviews* (5.), *Nature Reviews Molecular Cell Biology* (6.), *Reviews of Modern Physics* (7.), *Nature Reviews Immunology* (8.), *Annual Review of Biochemistry* (11.). Neki pristupi koriste rupe u metodi računanja faktora: vijesti, uvodnici, recenzije knjiga i sažeci sa skupova ne računaju se kao "citirajući članci" i time ne ulaze u nazivnik. No ako se te neubrojene članke citira u

literaturi, uči će u brojnik i time povisiti *impact factor* časopisa. Uprava ISI-ja i neki urednici odbacuju ovu primjedbu tvrdeći da se vijesti i uvodnici vrlo rijetko citiraju, što je uglavnom točno, ali dogodi se da neki od njih privuku toliku pozornost da mogu znatno utjecati na *impact factor* časopisa. Na primjer, citiranja vijesti iz *The Lanceta* povisila su faktor tom prestižnom časopisu za čak 16 % u 2002. Zbog svega toga se u brojnim časopisima smanjuje udio izvornih znanstvenih radova a zamjenjuju ih "nebrojivi" članci: prema podacima iz ISI-ja *Cell*, *Journal of American Medical Association*, *The Lancet*, *Nature*, te *The New England Journal of Medicine* redom objavljiju manje "brojivih" članaka nego što su 1998. Urednici brane ove promjene ističući da su uvodnici, recenzije knjiga, vijesti i slično potrebeni i popularni kod čitateljstva. Vrhunski časopisi također su usavršili tehniku svraćanja pozornosti na sebe. Imaju dobro financirane urede za odnose s javnošću koji redovito šalju obavijesti stotinama novinara o člancima koji će se objaviti. Pojavljivanje članka u vijestima pak do kazano povećava njegovu citiranost i time povisuje *impact factor*, dok manji i nevidljiviji časopisi o takvoj eksponiranosti mogu samo sanjati.

No javljaju se i drugi, beskrupulzniji načini podizanja faktora. Neki časopisi primjerice redovito zahtijevaju od autora da citiraju članke iz istog časopisa, čime mu se povećava *impact factor*. Neki autori smatraju da takvi zahtjevi naginju ucjenjivanju i krše znanstvenu etiku, no nije nezamislivo da je i samim autorima u interesu pomoći u podizanju faktora časopisa u kojem objavljaju. ISI je zapazio jasan primjer takve prakse u *World Journal of Gastroenterology*, skinuvši ga s indeksa 2005. jer je 85 % citiranosti bilo iz njega samoga. Ta praksa ipak postaje sve učestalija. Ponekad uvodnik citira brojne članke iz prethodnih brojeva časopisa, čime se postiže primjetno povećanje u *impact factoru*, čak i do 20 % (naravno u časopisima koji imaju relativno nizak faktor). Stoga se neki zalažu za odbacivanje samocitiranosti pri izračunu *impact factora*, a ISI sad navodi koji postotak citiranosti za pojedini časopis dolazi iz njega samoga.

I dok ISI pokušava onemogućiti zloporabu od strane urednika, pokazalo se da problema ima i u njihovim temeljnim podacima i analizama. Urednici sa zabrinjavajućom učestalosti nalaze pogreške u *impact factorima* koje Thomson objavljuje, i smatraju da ih se time pritišće, a problemi izgleda samo rastu. Sve više je pritužbi da ISI nije uračunao citiranost pojedinih članaka, ili da je kongresne sažetke brojio kao punovrijedne članke, što je u slučaju *Journal of Sports Science* udvostručilo broj članaka pripisanih časopisu, doslovno mu prepovolivši *impact factor*. Iz Thomsona tvrde da surađuju s urednicima u svrstavanju članaka, te da je rastuća važnost faktora potakla urednike da podrobnije prouče račune i da je to jedini uzrok porasta pritužbi. Mnogi urednici i znanstvenici predlažu jednostavno rješenje ovih pogrešaka i namjernih ma-

nipulacija: ISI treba uzimati u obzir jedino citiranja izvornih znanstvenih radova, eliminirajući time problem vijesti, uvodnika, preglednih članaka i tako dalje. No ISI postojano odbija promijeniti svoju izvornu formulu.

Uvezši u obzir moć ISI-ja i njegovih *impact factora*, znanstvenici su prisiljeni slijediti sustav - no treba napomenuti da nije ISI doveo zloglasni faktor na sadašnju poziciju: to su učini sami znanstvenici! ISI/Thomson također objavljuje podatke o citiranosti pojedinog članka, što je mnogo bolji kriterij za prosudjivanje utjecajnosti rada, pa time posredno i autora, u vlastitom znanstvenom polju. Najbolje bi bilo rabiti više različitih faktora prilikom procjene, jer svaki kriterij ima svojih prednosti i mana. A rastuća uporaba elektroničkih i besplatnih časopisa bi s vremenom mogla srušiti tradicionalni sustav pakiranja članaka u svešćice časopisa. Uz mogućnost snimanja samo članaka koji ih zanimaju, za mnoge znanstvenike sve je manje važno u kojem su časopisu izvorno objavljeni. No većina i dalje priznaje važnost razlikovanja kvalitete članaka u, recimo, *Science i Science of the Total Environment...*

Jelena Mačan

GLASNIK ČESTITA

Akademiku **Marinu Hrasti** na izboru u redovnog člana HAZU, razred Tehničke znanosti.

Prof. dr. sc. **Durđi Vasić-Rački**, dobitnici Državne nagrade za znanost iz biotehničkog prodruga.

Prof. dr. sc. **Zoranu Gomziću**, dobitniku sveučilišne Nagrade "Fran Bošnjaković" za razvoj i promicanje tehničkih znanosti

Ivani Šolić, znanstvenoj novakinji FKIT, dobitnici Nagrade Hrvoje Požar.

Unaprijeđenja:

Redovitoj profesorici dr. sc Katici Sertić-Bionda

Izvanrednoj profesorici dr. sc. Sanji Papić

Docentici Jasni Prlić-Kardum

Doktori znanosti (svibanj 2006. - listopad 2006.)

Dr. sc. Jelena Mačan, *Priprava hibridnih materijala za prevlake SOL-GEL procesom (kemijsko inženjerstvo)*; mentor: dr.sc. Hrvoje Ivanković, red.prof.

Dr. sc. Gordana Matijašić, *Reološko ponašanje i granulometrijska svojstva gustih suspenzija u procesu usitnjavanja (kemijsko inženjerstvo)*; mentor: dr.sc. Antun Glasnović, red. prof.

Dr. sc. Tamara Holjevac, *Modificiranje i stabilnost plastomernih mješavina sa stiren-etenilen/butilen-stiren blok*

kopolimerom (kemijsko inženjerstvo); mentorica: dr.sc. Vesna Rek, red. prof.

Dr. sc. Marija Vuković, *Analiza procesa nastajanja aktivnog mulja pri obradi otpadnih voda* (kemijsko inženjerstvo); mentorica: dr.sc. Felicita Briški, izv. prof.

Dr. sc. Zvjezdana Findrik, *Studij reakcija kataliziranih oksidazama aminokiselina* (kemijsko inženjerstvo); mentorica: dr.sc. Đurđa Vasić-Rački, red. prof.

Dr. sc. Ana Vrsalović Presečki, *Studij fumaraze i alkohol dehidrogenaze u biotransformacijama* (kemijsko inženjerstvo); mentorica: dr.sc. Đurđa Vasić-Rački, red. prof.

Magistri znanosti (svibanj - listopad 2006.)

Mr. sc. Željka Zgorelec, *Utjecaj gnojidbe i biljnog pokrova na gubitak dušika s vodom iz tla* (kemijska); mentorica: dr.sc. Marija Ka+telan Macan, red. prof.

Mr. sc. Goran Romac, *Studij zaštite okoliša pri proizvodnji dušične kiseline* (kemijsko inženjerstvo); mentorica: dr.sc. Ljubica Matijašević, izv. prof.

Mr. sc. Marija Trkmić, *Analiza procesa taloženja u ložištu generatora pare* (kemijska); mentorica: dr.sc. Štefica Cerjan-Stefanović, red. prof.

Mr. sc. Karolina Maduna Valkaj, *Priprema i karakterizacija zeolitnih katalizatora za obradu fenolnih otpadnih voda* (kemijsko inženjerstvo); mentorica: dr.sc. Stanka Zrnčević, red. prof.

Diplomirani inženjeri (svibanj - listopad 2006.)

Daniela Petković, *Priprava kordijeritne keramike sol-gel postupkom*, mentor: dr.sc. Hrvoje Ivanković, red. prof.

Neven Bublić, *Modifikacija zeolita za obradu otpadnih voda*, mentorica: dr.sc. Štefica Cerjan-Stefanović, red. prof.

Iva Jušinski, *Ultrazvučna ekstrakcija veterinarskih lijekova iz sedimenta*, mentorica dr.sc. Alka Horvat, docent

Ivan Simčić, *Tijek i kinetika kristalizacije ganitne staklokeramike u izotermnim uvjetima*, mentor: dr.sc. Stanislav Kurajica, izv. prof.

Ivan Jaguš, *Kompatibilizacija mješavina termoplastičnog poliuretana i polipropilena talkom*, mentorica: dr.sc. Emi Govorčin-Bajšić, doc.

Hrvoje Nikl, *Toplinska svojstva cementnog materijala*, mentor: dr.sc. Tomislav Matusinović, red. prof.

Hrvoje Jenei, *Kinetika oksidacije čade nastale izgaranjem dizel goriva*, mentorica: dr.sc. Vesna Tomašić, izv. prof.

Ines Šimunović, *Modeliranje oksidacije L-metionina katalizirane dehidrogenazom L-aminokiselina*, mentorica: dr.sc. Đurđa Vasić-Rački, red. prof.

Ivana Vidulin, *Razdvajanje smjese organskih kiselina kristalizacijom*, mentor: dr.sc. Bruno Zelić, docent

Vedrana Grozdanić, *Sinteza i utjecaj značajki katalizatora na djelotvornost procesa katalitičkog kreiranja plinskih ulja*, mentorica: dr.sc. Katica Sertić-Bionda, izv. prof.

Olgica Gogić, *Ispitivanje stabilnosti lijekova iz grupe sulfonamida i tetraciklina, fluorkinolona i diaminopirimidina tankoslojnom kromatografijom*, mentor: dr.sc. Alka Horvat, docent

Ana Mužinić, *Sol-gel sinteza kalcijevog aluminata*, mentor: dr.sc. Stanislav Kurajica, izv. prof.

Šimo Kordić, *Kemijski optički pH senzori pripravljeni sol-gel tehnologijom*, mentor: dr.sc. Ivana Murković, docent

Damir Mihić, *Toplinska svojstva PS kompozita*, mentor: dr.sc. Mirela Leskovac, docent

Boris Hrvaj, *Procjena svojstava međupovršine u PS kompozitima*, mentorica: dr.sc. Mirela Leskovac, docent

Jasna Otočan, *Karakterizacija i stabilnost svojstava NF270 membrane*, mentor: dr.sc. Krešimir Košutić, docent

Ivana Mišković, *Sinteza i karakterizacija samoorganizirajućih monoslojeva alkantiola na zlatu*, mentorica: dr.sc. Mirjana Metikoš-Huković, red. prof.

Josip Tutavac, *Recikliranje i ispitivanje postojanosti polietilenских plinova*, mentorica: dr.sc. Zlata Hrnjak-Murgić, izv. prof.

Ivana Fiamengo, *Utjecaj stupnja degradacije na svojstva recikliranog poli(eten-tereftalata)*, mentorica: dr.sc. Zlata Hrnjak-Murgić, izv. prof.

Vesna Ocelić, *Mješavine PS/HDPE-a sa SEBS blok kopolimerom kao kompatibilizatorom*, mentorica: dr.sc. Vesna Rek, red. prof.

Anela Dumančić, *Hidrotermalna sinteza bioaktivne keramike na bazi hidroksiapatita*, mentor: dr.sc. Hrvoje Ivanković, red. prof.

Nataša Čorić, *Volumne promjene cementnog materijala*, mentor: dr.sc. Tomislav Matusinović, red. prof.

Ivana Novaković, *Očvršćivanje nezasićene poliester-ske smole u kalupu pločastog oblika grijanjem toplim zrakom*, mentor: dr.sc. Zoran Gomzi, red. prof.

Vesna Blažek, *Alkalna depolimerizacija PET-a*, mentorica: dr.sc. Zlata Hrnjak-Murgić, izv. prof.

Siniša Sabolić, *Sinteza i citostatska ispitivanja C-5 aril supstituiranih pirimidinskih derivata L-askorbinske kiseline*, mentorica: dr.sc. Silvana Raić-Malić, docent

Daniela Lesjak, *Sinteza C-6 fluoroalkiliziranih derivata pirimidina za potencijalnu primjenu u pozitron emisijskoj tomografiji (PET)*, mentorica: dr.sc. Silvana Raić-Malić, docent

Gorana Petko, *Utjecaj vrste SB blok kopolimera na modifikaciju morfološke strukture i udarne žilavosti PS/PB mješavine*, mentorica: dr.sc. Vesna Rek, red. prof.

Ivana Blaženka, *Određivanje fluorida metodama ion-ske kromatografije i UV/VIS spektrofotometrije*, mentorica: dr.sc. Štefica Cerjan-Stefanović, red. prof.

Jerko Bogavčić, *Odarbit tehnološkog procesa proizvodnje biodizela za potrebe grada Zagreba*, mentorica: dr.sc. Ljubica Matijašević, izv. prof.

Toni Petrić, *Istraživanje cementa infracrvenom spektroskopijom*, mentor: dr.sc. Juraj Šipušić, docent

Krešimir Kekez, *Elektrokemijska istraživanja titanatnih nanocjevčica*, mentorica: dr.sc. Mirjana Metikoš-Huković, red. prof.

NEKROLOZI

Prof.dr. sc. Nikola Wolf

(Vojka, 4. XII. 1929.- Zagreb, 15. X. 2006.)

Od dugogodišnjeg nastavnika Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije, izvanrednog profesora u miru, Nikole Wolfa oprostili smo se 18. listopada 2006. na zagrebačkom groblju Mirogoju. Time je iz redova Fakulteta zauvijek otišao jedan cijenjeni član.

Prof. dr. sc Nikola Wolf diplomirao je na Kemijsko-tehnološkom odjelu Tehnološkog fakulteta 1961., magistrirao 1975. na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu, a doktorirao 1982. na Tehnološkom fakultetu. U zvanje docenta izabran je 1983., te 1989. u zvanje izvanrednog profesora.

Njegov nastavni i znanstveni rad bio je vezan za pojedina područja organske kemijske tehnologije i to tehnologije vegetabilnih ulja i derivata, površinsko aktivnih tvari te njihovog djelovanja na tekstilne materijale. Predavao je na dodiplomskoj nastavi predmete Tehnologija ulja i derivata i Kemija tenzida, a na poslijediplomskom studiju kolegij Specijalni derivati tehničkih ulja. Bio je mentorom velikog broja diplomskih i magistarskih radova. U okviru svog područja djelovanja u primjenskim istraživanjima, ostvario je vrlo uspješnu suradnju s industrijom. Svojim znanstvenim, nastavnim i stručnim radom pridonio je razvoju područja kojima se bavio.

Kao čovjek profesor Wolf bio je uvijek vedar i spremjan pomoći. Tu vedrinu prenosi je i na ostale, studente i suradnike. Često je posjećivao Zavod za polimerno inženjerstvo i organsku kemijsku tehnologiju nakon odlaska u mirovinu. Još prije tri tjedna susreli su ga kolege nasmijanog, no nenadano ga je zahvatila teška bolest koja ga je zauvijek otela.

Zelimo mu reći hvala za brojne generacije studenata kojima je prenosi znanje, hvala za doprinos Fakultetu kroz godine njegova rada i našemu Zavodu. Bio je dio fakultetskog i zavodskog života otkad ga pamtim. Tako će ostati i dalje. Živjet će u našim sjećanjima.

Ivan Jerman, dipl. inž.

(Zagreb, 22. XI. 1917.-Zagreb- 24. X. 2006.)

Ivan Jerman diplomirao je 1941. na kemijskom odsjeku Tehničkog fakulteta u Zagrebu. Nakon studija radio je u Carinskom laboratoriju u Zagrebu, 1943.-45. u privatnom poduzeću, 1945.-47. u tvornici boja i lakova "Chromos" u Samoboru i Zagrebu, potom kao direktor u Glavnoj direkciji za kemijsku industriju Hrvatske 1947.-49., Biroa za unapređenje kemijske industrije 1959.-51. i tvornice Fotokemika 1951.-64. te kao savjetnik Izvršnog vijeća Sabora SRH 1964.-66.

Od 1967. direktor je Instituta za istraživanje i razvoj u INA-Industriji naftne, kraće vrijeme direktor Tvornice umjetnih gnojiva u Kutini te od 1975. do umirovljenja 1982. savjetnik u Petrokemu, organizaciji za planiranje i razvoj kemijske i petrokemijske industrije u Hrvatskoj. Kao vanjski suradnik predavao je 1965.-75. na Strojarsko-brodograđevnom i Tehnološkom fakultetu, na kojemu je uveo predavanja iz tehnoekonomske osnova projektiranja u kemijskoj industriji povezujući tako tehniku i ekonomiju.

Glavno područje njegova rada bila je organizacija proizvodnje, planiranje i predinvesticijska istraživanja u kemijskoj i naftnoj industriji te ekonomika tehnoloških procesa. Zaslužan je za pokretanje biltena za kemijsku industriju 1950. koji je nakon godinu dana prerastao u časopis *Kemija u industriji*. God. 1954. pokrenuo je i poseban prilog časopisu, glasilo *Fotokemijska industrija*. Radove je objavljivao u periodičkim publikacijama *Kemija u industriji* (1952. - 2002.), *Informator* (1958.), *Privredni pregled* (Beograd 1958.), *Vjesnik rada* (1964.), zborniku *Metodi kompleksnog nagrađivanja* (Beograd 1959.). Napisao je priručnike *Tiskarske boje i njihova primjena* (Zagreb 1947.) i kao suautor *Metode nagrađivanja po jedinici proizvoda* (Zagreb 1959.).

Bio je član i predsjednik šahovskog društva "Mladost", za koje je aktivno nastupao u zemlji i inozemstvu do 1954.

(Preneseno iz Hrvatskog biografskog leksikona, sv. 6, str. 477, Leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb 2005.)

Sponzori AMACIZ-a

Popis obuhvaća sponzore od 28.ožujka - 20.listopada 2006.

Zlatni sponzori (500,00 Kn i više)

Slava Rebrina-Wickerhauser i Milan Wickerhauser

Srebrni sponzori (200,00 - 499,00 Kn)

Goran Čubelić, Zdravka Knežević, Ivan Brozović, Đurđica Hodzajev.

Brončani sponzori (100,00 - 199,00 Kn)

Anica Lovrenčić-Sabolov, Ljiljana-Marija Jarić, Frančesko Glasnović, Tomislav Matusinović, Vlasta Vidmar, Olga Lahodny, Vitomir Šunjić, Srećko Matošić, Nikolaj Ukmarić, Josip Pompe, Ančica Šimunić, Emilija Tkalčec, Nataša Kalinić, Hrvoje Zrnčić, Margita Mastrović, Jelena Babac-Balent, Jasenka Jelenčić.

Članovi podupiratelji (51,00 - 99,00 Kn)

Šimun Radoš, Ljerka Musani, Darko Petrović.

Svim sponzorima i podupirateljima najsrdačnije zahvaljujemo!

Čitajte "GLASNIK" i na web-stranicama AMACIZ-a!

web-stranice: <http://www.amaciz.hr>

<http://www.amaciz.hr/AMACIZ/Glasnik.aspx>

.....

Nakladnik: Društvo diplomiranih inženjera i prijatelja
Kemijsko-tehnološkog studija u Zagrebu (AMACIZ)

Uredništvo: Marija Kaštelan Macan, glavna urednica (FKIT)

Kruno Kovačević

Adi Čajević, grafički urednik (Dizajn Studio ADI)

Adresa uredništva:

Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije,
10000 Zagreb, Marulićev trg br. 19
e-adresa:glasnik@amaciz.hr

Tisk: Narodne novine, Zagreb